

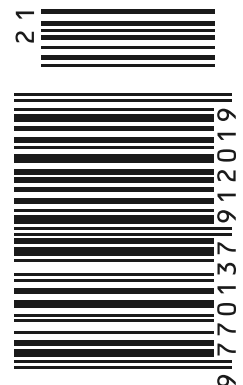
PONIEDZIAŁEK
18|05|2026|

GAZETA 140 lat OLSZTYŃSKA

GAZETA CODZIENNA WARMII I MAZUR WYDAWANA OD 1886 r.

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

ISSN 0137-9127 NR INDEKSU 350176 \\ NR 75 (21 674)

FEKALIA W PIWNICY,
POTWORY SMRÓD
NA KLATCE, ZNISZCZONE
RZECZY WYNOŠONE POD
ŚMIETNIK I MIESZKAŃCY,
KTÓRZY PYTAJĄ,
KTO IM TERAZ POMOŻE.

KTO TO POSPRZĄTA?

Fot. Zbigniew Wozniak

Tragedia nad jeziorem.
Nie żyje 13-latek | 3

Będziemy pierwsi
w Polsce? | 4

Winda w tunelu znowu
do naprawy | 4

Mogą płoszyć wilki | 12

XI MAMI TRUMPA WIZJĄ „WIELKIEGO DEALU”?

Przywódcą Chin Xi Jinping mami prezydenta USA Donalda Trumpa wizją „wielkiego dealu” handlowego, by utrzymać spokój w relacjach, ale kwestia Tajwanu może doprowadzić do szybkiej eskalacji napięć – ocenił w rozmowie z PAP analityk ds. chińskich w Ośrodku Studiów Wschodnich dr Michał Bogusz.

Xi zależy na spokoju w relacjach w okresie przed XXI zjazdem Komunistycznej Partii Chin, więc będzie koncyliacyjny i będzie mamił Trumpa wizją wielkiego dealu handlowego – przewiduje Bogusz. Jego zdaniem może chodzić o zakupy towarów rolnych, takich jak soja, czy samolotów Boeinga.

Krajowe zjazdy KPCh odbywają się raz na pięć lat i oceniane są jako najważniejsze wydarzenia polityczne w Chinach. Zatwierdzany jest na nich skład najwyższego kierownictwa partii. Na poprzednim zjeździe, w 2022 r., Xi zerwał z tradycją i przedłużył swoją władzę na trzecią pięcioletnią kadencję. Kolejny zjazd ma się odbyć jesienią 2027 r.

Nowy kierunek relacji

Publiczne wypowiedzi Xi w czasie wizyty Trumpa miały charakter pojednawczy. Przywódca Chin wzywał do „pokojowego współistnienia” i obustronnie korzystnej współpracy obu mocarstw. Według komunikatu chińskiego MSZ uzgodnił z Trumpem nowy kierunek relacji, które mają charakteryzować się „konstruktywną, strategiczną stabilnością”.

Trump powiedział, że zawarł z Chinami „fantastyczne umowy handlowe” i chwalił Xi, określając go jako przyjaciela i wielkiego przywódcę. Ogłosił, że Chiny zgodziły kupić 200 samolotów Boeinga i towary rolno-spożywcze za „miliardy dolarów”.

W sobotę, dzień po wylocie prezydenta USA z Pekinu, chińskie ministerstwo handlu określiło porozumienia handlowe omawiane w czasie wizyty jako „wstępne”. Resort dodał w komunikacie, że negocjacje w sprawie szczegółów trwają, a porozumienia zostaną „sfinalizowane tak szybko, jak to możliwe”.

– Wygląda na to, że Pekin będzie warunkował te umowy sprawą sprzedaży broni na Tajwan. Tak to interpretuję – ocenił Bogusz.

Komunistyczne władze w Pekinie uznają demokratycznie rządzony Tajwan za część ChRL i dążą do przejęcia nad nim kontroli, nie wykluczając przy tym możliwości użycia siły. USA nie utrzymują z Tajwanem formalnych relacji dyplomatycznych, ale są jego największym dostawcą uzbrojenia.

W grudniu ubiegłego roku administracja Trumpa zatwierdziła sprzedaż broni Tajwanowi za rekordową sumę 11 mld dolarów. Jednak kolejna dostawa o wartości około 14 mld dolarów wciąż oczekuje na podpis prezydenta. Przed wizytą Trump określał kwestię sprzedaży uzbrojenia Tajwanowi jako „dobrą kartę negocjacyjną” w rozmowach z Chinami.

Xi ostrzegł Trumpa w sprawie Tajwanu

– Zobaczmy, czy Trump zgodzi się na sprzedaż broni na Tajwan. Może będzie próbował zmniejszyć rozmiar pakietu. Jeśli sprzeda całość, Pekin będzie musiał zareagować i sytuacja może szybko eskalować. Jeśli nie sprzeda, będzie „słaby jak Obama” – ocenił Bogusz.

MSZ w Pekinie poinformowało, że Xi ostrzegł

Trumpa w sprawie Tajwanu. Miał mu powiedzieć, że jeśli kwestia ta nie zostanie odpowiednio rozwiązana, Chiny i USA mogą wejść w spór, a nawet konflikt, a ich relacje znajdą się w „bardzo niebezpiecznym miejscu”.

– Tajwan jest ważny dla Xi. Chiński przywódca będzie naciskał na Trumpa, bo to go legitymizuje w aparacie partyjnym. Aparat zmienił się w ciągu lat. Jest w nim coraz więcej ludzi, którzy poszli do szkoły po 1989 r. i są zindoktrynowani nacjonalistyczną narracją – ocenił Bogusz.

– Nie wiem, czy Xi wierzy w szybkie przejęcie Tajwanu, ale musi się zachowywać tak, jakby to było nieublagane – dodał analityk. Prezydent USA powiedział po rozmowach w Pekinie, że chiński przywódca dopytywał go o to, czy bę-

BUŁGARIA WYGRAŁA EUROWIZJĘ

70. Konkurs Piosenki Eurowizji, organizowany w Wiedniu, wygrała Bułgaria, którą reprezentowała Dara. Polka Alicja Szemplińska zajęła 12 miejsce.

Bułgaria wygrała Eurovizję 2026 zdecydowanie, zdobywając 516 punktów. Na podium znalazły się również Izrael (343 pkt.) oraz Rumunia (296 pkt.). Wynikami zdecydowały głosy widzów i jurorów.

Zwycięczynią tegorocznej Eurovizji została 27-letnia Dara, czyli Darina Jotowa. W swojej ojczyźnie zdobyła popularność dzięki udziałowi w programie „The X Factor”, gdzie w finale zajęła 3. miejsce. Obecnie jest jedną z najważniejszych i najbardziej wyrazistych postaci bułgarskiego popu. Swoim doświadczeniem dzieliła się jako mentorka w programie „The Voice of Bulgaria”. Triumf w Eurovizji przyniósł jej taneczny utwór „Bangaranga”.

Polka Alicja Szemplińska zajęła ostatecznie 12. miejsce, zdobywając 150 punktów. Po głosowaniu jurorów zajmowała 7 miejsce. Od widzów otrzymała 17 punktów.

Na eurowizyjnej scenie zaprezentowała piosenkę „Pray”, występując m.in. z tancerzami na pochyłej platformie. Śpiewała kompozycję łączącą wpływy soulu, gospelu i hip-hopu. – Mój utwór „Pray” powstawał etapami. Pierwszy był w moim studiu w domu, gdzie napisałyśmy samo intro z moją producentką Weroniką Gabrielczyk. I potem robiliśmy kolejne sesje po to, żeby rozwinąć ten utwór, żeby przełamać ten gospel czymś świeżym, czymś bardziej współczesnym – opowiadała piosenkarka PAP Life.

PAP/RED.

dzie bronił Tajwanu, i poruszył z nim temat dostaw amerykańskiej broni na wyspę. Trump oświadczył również, że jeszcze nie podjął decyzji w sprawie odblokowania kolejnej dostawy. Według agencji Reutersa wzmogło to niepewność co do dalszego wsparcia Waszyngtonu dla Tajpej.

Trump przebywał w Pekinie od środy do piątku.

W czwartek spotkał się z Xi w Wielkiej Hali Ludowej i wspólnie z nim zwiedził pekińską Świątynię Nieba. Tego samego dnia wziął udział w państwowym bankiecie na jego cześć, a w piątek spotkał się z Xi przy herbacie i lunchu w rządowym kompleksie Zhongnanhai, siedzibie i rezydencji najwyższych władz KPCh.

PAP/RED.

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR BIURA REKLAMY
Agnieszka Weder-Grygiewic
a.weder@gazetaolsztynska.pl
885 998 201

ZASTĘPCY REDAKTORA
NACZELNEGO
Michał Podolak,
Zuzanna Leszczyńska

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
Ania Głazek
internet@gazetaolsztynska.pl
519 839 562

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7b
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE
BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
Ewelina Gulńska
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
Elwira Kowalska
ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Polska Press Sp. z o.o.
Oddział Poligrafia
Drukarnia
w Białymstoku
Ignatki,
ul. Przemysłowa 26
16-001 Kleosin

TRAGEDIA NAD JEZIOREM. NIE ŻYJE 13-LATEK

13-letni chłopiec zmarł po awanturze, do której doszło nad jeziorem w miejscowości Arklity w gminie Barciany.

Policja zatrzymała czterech mężczyzn. Ich udział w zdarzeniu jest przedmiotem prowadzonego postępowania — poinformowała Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie.

Jak powiedział PAP asp. Andrzej Jurkun z zespołu prasowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, w sobotę około 20. oficer dyżurny policji w Kętrzynie otrzymał informację, że w jednej z miejscowości w gminie Barciany nad jeziorem doszło do awantury w wyniku, której śmierć poniósł 13-letni chłopiec.

— Zatrzymano czterech mężczyzn w wieku od 30 do 43 lat. Ich udział w zdarzeniu jest przed-

miotem postępowania. Rola każdego z nich będzie wyjaśniana — podkreślił policjant.

Policjanci pod nadzorem prokuratury wyjaśniają

okoliczności i przyczyny tragicznego zdarzenia.

— Do późnych godzin nocnych na miejscu grupa dochodzeniowo-śledcza prowadziła oględzi-

ny, zabezpieczono ślady, przesłuchano pierwszych świadków. Ciało nastolatka zostanie poddane sekcji zwłok — powiedział policjant.

PAP/RED.

STRACIŁA PONAD 120 TYSIĘCY ZŁOTYCH

Do kętrzyńskiej komendy zgłosiła się kobieta, która padła ofiarą oszustwa. Kobieta została okradzona przez przestępców podszywających się pod pracowników banku. Pokrzywdzona straciła ponad 120 tysięcy złotych.

Policjanci przestrzegają przed oszustami stosującymi metodę „na pracownika banku”. Oszuści, w czasie rozmowy telefonicznej, próbują wyłudzić od nas dane logowania do kont bankowych, bądź nakłonić nas do wykonania przelewu, czy zainstalowania nieznanej aplikacji. W ten sposób chcą ukraść nasze oszczędności.

Do Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie zgłosiła się kobieta, która 4 maja 2026 r. padła ofiarą takiego oszustwa. Kobieta odebrała telefon od rzekomego przedstawiciela jednego z banków. Oszust poinformował kobietę o próbie zaciągnięcia kredytu na jej dane osobowe aby anulować wniosek musi zainstalować na swoim telefonie oprogramowanie co też uczyniła. Po jego zainstalowaniu sprawca przejął

kontrolę nad jej telefonem po czym zalogował się na jej konto bankowe z którego dokonał kradzieży zgromadzonych pieniędzy oraz zaciągnął kredyt na kwotę 70000 złotych powodując straty ponad 120 tysięcy złotych.

Pamiętaj:

— Tożsamość konsultanta zawsze można potwierdzić dzwoniąc na infolinię swojego banku.

— Pracownicy banku nigdy nie polecają instalowania aplikacji czy otwierania rachunków.

— Nigdy nie instruuj, jakie operacje finansowe masz wykonać.

— Wykonując operacje finansowe, rób je w placówce bankowej albo w własnej inicjatywy, nigdy za namową osób kontaktujących się telefonicznie.

— O wszelkich próbach wyłudzenia pieniędzy należy natychmiast poinformować policję dzwoniąc na numer alarmowy 112.

WAŻNE:

— Nie instalujmy żadnych aplikacji na polecenie nieznanych osób – mogą one służyć do przejęcia kontroli nad naszym telefonem lub komputerem.

— Nie udostępniamy danych do logowania do bankowości internetowej ani nie przekazujemy kodów BLIK.

— Zachowujmy ostrożność wobec ofert inwestycyjnych pojawiających się w mediach społecznościowych lub na nieznanych stronach internetowych.

— Zawsze weryfikujemy wiarygodność firm i osób oferujących inwestycje – najlepiej skonsultować się z zaufanym doradcą finansowym lub sprawdzić opinie w wiarygodnych źródłach.

— Nie podejmujemy pochopnych decyzji finansowych pod wpływem emocji lub nacisków telefonicznych.

— W przypadku jakichkolwiek wątpliwości lub podejrzeń o próbę oszustwa, niezwłocznie skontaktujmy się z najbliższą jednostką Policji.

— W razie jakichkolwiek wątpliwości, należy samodzielnie skontaktować się z bankiem, korzystając z numeru telefonu podanego na oficjalnej stronie internetowej lub na karcie płatniczej. W przypadku podejrzenia oszustwa, należy niezwłocznie zgłosić sprawę na Policję.

ZMARŁA SWIETŁANA KRUK

Nie żyje Swietłana Kruk, redaktorka, działaczka olsztyńskiej „Solidarności” i żona pisarza Erwina Kruka. W pamięci znajomych pozostanie jako osoba niezwykle ciepła, cicha, rzetelna, kochająca Polskę mimo trudnych doświadczeń.

Swietłana Kruk zmarła 13 maja. Pogrzeb ma się odbyć 22 maja. Nabożeństwo pogrzebowe zostanie odprawione w kościele ewangelickim na olsztyńskim Starym Mieście.

Urodziła się 20 kwietnia 1943 roku w Białowieży. Studiowała filologię polską na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dyplom uzyskała w 1966 roku. Po studiach związała się z Olsztynem i z miejscowym środowiskiem literackim.

Najdłużej pracowała w Wydawnictwie „Pojezierze”. Przeszła tam drogę od korektorki i redaktorki do kierowniczkii redakcji literatury pięknej oraz zastępczyni redaktora naczelnego. Zajmowała się książkami, autorami, poezją, redakcją i codzienną, mało widoczną pracą wydawniczą. W latach 1976-1977 wykładała także edytorstwo na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie.

Była inicjatorką ważnych przedsięwzięć wydawniczych. Współtworzyła serie „Literatura Warmii i Mazur” oraz „Debiuty Wydawnicze”. Opracowała i zredagowała antologię młodych pisarzy olsztyńskich „Mutacje”, wydaną przez Pojezierze w 1976 roku. Poetka Adriana Szymańska wspominała po latach, że to Swietłana Naumnik, późniejsza żona Erwina Kruka, prowadząca w wydawnictwie dział poezji, zaproponowała jej wydanie tomu „Nieba codzienności”. To pokazuje, jak ważną rolę odgrywała w pracy z autorami.

Od października 1980 roku działała w „Solidarności”. W Wydawnictwie „Pojezierze” współzakładała koło związku. W sierpniu 1981 roku zredagowała i wydała broszurę „Protest olsztyńskich drukarzy”, kolportowaną podczas strajku w Olsztyńskich Zakładach Graficznych. Po wprowadzeniu stanu wojennego straciła pracę. Do grudnia 1981 roku była redaktorką niezależnego „Rezonansu”. Później wzywano ją na rozmowy do milicji.

Nie wycofała się jednak z działalności. Uczestniczyła w podziemnym ruchu wydawniczym. Kolportowała „Rezonans” i „Tygodnik Mazowski”, także wśród księży i nauczycieli. Brała udział w akcjach ulotkowych oraz wzbieraniu pieniędzy dla represjonowanych. Opracowała też redakcyjnie materiały do książki poświęconej Marcinowi Antonowiczowi. Maszynopis został skonfiskowany przez SB i nie został odnaleziony.

Od 1982 do 1991 roku pracowała w Warmińskim Wydawnictwie Diecezjalnym. W 1989 roku była członkinią olsztyńskiego Komitetu Obywatelskiego i redagowała materiały wyborcze Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. W latach 1991-1992 wróciła do Wydawnictwa „Pojezierze”, a od 1992 do 2003 roku pracowała jako sekretarz wojewody w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie. Od 2004 roku była na emeryturze.

Została odznaczona Krzyżem Wolności i Solidarności. Należała także do kapituły przyznającej stypendia im. Marcina Antonowicza uzdolnionej młodzieży z Warmii i Mazur.

JAN BERDYCKI

WINDA W TUNELU ZNOWU DO NAPRAWY

Korzystający z dworca głównego PKP w Olsztynie nie mają szczęścia do windy w tunelu. Ta przez ostatnie dni była nieczynna.

Fot. Zbigniew Wórnicki

Budowa tunelu łączącego dworzec z Zatorzem była na pewno strzałem w dziesiątkę. Korzysta z niego coraz więcej osób, idąc na pociąg czy też po prostu skracając sobie drogę. To oszczędność czasu, bo nie trzeba już iść przez wiadukt na ul. Limanowskiego. Przy wejściu od strony Zatorza jest winda. Każdy może z niej skorzystać. To też duża wygoda, ale pod warunkiem, że winda jeździ. Ostatnio była nieczynna, o czym jeszcze w ubiegłym tygodniu informowała pokaźna kartka na jej drzwiach. — Awaryje windy zdarzają się bardzo często — mówi pani Katarzyna, z ul. Zientary-Malewskiej, która w tygodniu codziennie korzysta z tunelu idąc do pracy. — Co rusz widzę osoby obciążone walizkami kierujące się do windy i widzę ich zaskoczenie, że jest nieczynna. Dla nich oznacza to wspinaczkę w górę po schodach. A to nie łąda wyzwania.

Faktycznie, winda psuje się dosyć często. — Winda przy przejściu podziemnym prowadzącym z osiedla Zatorze na stację Olsztyn Główny została wyłączona z eksploatacji ze względu na awarię liny — informowało biuro prasowe PKP PLK SA przy okazji jednej z takich awarii. — Prace naprawcze zostały zakończone 3 grudnia, natomiast ze względu na zakres awarii uruchomienie windy wymaga ponownej kontroli Urzędu Dozoru Technicznego, na którą czekamy.

Co tym razem było przyczyną awarii? — Usterka windy prowadzącej z przejścia podziemnego na stacji Olsztyn Główny na osiedle Zatorze spowodowana jest mechanicznym uszkodzeniem lin nośnych. Dzisiaj rozpoczęła się ich wymiana. Ponowne uruchomienie windy planujemy w najbliższy poniedziałek (18 maja), po pozytywnym odbiorze prac naprawczych przez Transportowy Dozór Techniczny — tłumaczył Przemysław Zieliński, z biura prasowego PKP PLK SA.

— Biorąc pod uwagę, że jest to kolejna usterka, czy brana jest pod uwagę wymiana całego urządzenia? — zapytał śmiały kolejarz.

— Nie bierzemy pod uwagę wymiany całego dźwigu — odpowiedział Zieliński. Kiedy kolejarze oddali do użytku tunel, niektórzy byli zdania, że to tylko kwestia czasu, kiedy dojedzie do pierwszej awarii windy.

Ich zdaniem dużo lepszym rozwiązaniem byłyby ruchome schody. Dlaczego nie ma ich od strony Zatorza, skoro są przy peronach? Powodem są pieniądze. Jak tłumaczyli nam kolejarze, montaż w tym miejscu ruchomych schodów wiązałby się z bardzo dużymi kosztami utrzymania. Zdecydowano zatem o zapewnieniu dostępności osobom o ograniczonych możliwościach poruszania się w postaci windy o większych niż standardowe gabarytach, co umożliwia transport większej liczby osób oraz rowerów i większych bagaży.

Z tunelu łączącego Zatorze z dworcem głównym PKP można korzystać od września 2024 roku. Nowe przejście podziemne ma 140 metrów długości. Obiekt jest szerszy oraz wyższy. Ściany zostały pokryte granitowymi płytami, dzięki czemu w żaden sposób obiekt nie przypomina olsztynianom znanego wcześniej starego przejścia. Zamontowano schody ruchome prowadzące na perony. Ułatwieniem są także windy. Tunel był jednym z elementów przebudowy stacji Olsztyn Główny PKP. Inwestor, PKP PLK SA, zmodernizował także cztery perony, które wyposażone zostały w nowe ławki, gabloty informacyjne, wyświetlacze i nagłośnienie. Zabytkowa stalowa wiata została zrewitalizowana i zyskała odnowione deskowanie. Wymieniono łącznie 28 km torów i 116 rozjazdów wraz z urządzeniami sterowania ruchem kolejowym i siecią trakcyjną. Modernizację przeszła nie tylko część pasażerska, ale również towarowa część stacji. W ramach inwestycji w Olsztynie powstała nowa nastawnia z nowoczesnymi komputerowymi urządzeniami. Łączna wartość tej inwestycji to około 423 mln zł. Dofinansowanie ze środków unijnych wyniosło 126,8 mln zł. **65**

BĘDZIEMY PIERWSI W POLSCE?

Prywatna firma przedstawiła władzom Olsztyna propozycję budowy nowoczesnego parkingu dla rowerów. Miałby być w pełni zautomatyzowany.

Fot. materiality własne

Wizualizacja automatycznego parkingu rowerowego

Rower od dawna przestał być wyłącznie środkiem rekreacji. W miastach stał się realną alternatywą dla samochodu i transportu publicznego, szczególnie na krótkich i średnich dystansach. Aby jednak mógł pełnić swoją funkcję, potrzebna jest odpowiednia infrastruktura.

W przestrzeni miejskiej funkcjonuje kilka podstawowych rozwiązań, które odpowiadają na różne potrzeby użytkowników. Najprostszą formą są otwarte stojaki, montowane przy szkołach, urzędach, sklepach czy przystankach komunikacji. Ich zaletą jest łatwa dostępność oraz możliwość szybkiego przypięcia ramy roweru. W miejscach o większym natężeniu ruchu coraz częściej pojawia się także wiata rowerowa, która zapewnia dodatkową ochronę przed deszczem i śniegiem, jednocześnie porządkując przestrzeń. W zabudowie mieszkaniowej istotną rolę odgrywa rowerownia, czyli wydzielone miejsce przeznaczone wyłącznie do przechowywania rowerów. Takie miejsce w Olsztynie znajduje się przy wieżowców

przy al. Wojska Polskiego. W Trójmieście urządono budynek, który pełni funkcję garażu rowerowego. Zamontowano w nim stojaki dwupoziomowe oraz stojaki rowerowe przeznaczone na parkowanie rowerów specjalnych, w tym dla osób niepełnosprawnych. Whali znajduje się też, na parterze, stanowisko do samodzielnego serwisowania roweru.

Jak dowiedziała się „Gazeta Olsztyńska”, jedna z prywatnych firm zaproponowała władzom miasta budowę parkingu dla rowerów, którego jeszcze nie ma w Polsce. W tej sprawie 15 maja w ratuszu odbyło się spotkanie w tej sprawie. Udział w nim wziął prezydent Robert Szewczyk, wiceprezydent Marcin Szwarz oraz Tomasz Krzysztos, dyrektor Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu.

— Władze miasta promują koncepcję transportu zeroemisyjnego. Powstają nowe linie tramwajowe, a flota autobusowa jest stopniowo zastępowana pojazdami elektrycznymi i hybrydowymi. Jednocześnie infrastruktura rowerowa jest systematycznie rozwijana – powstają nowe ścieżki rowerowe,

stojaki, wiaty oraz stacje naprawcze. W tym kontekście proponujemy pomysł budowy inteligentnego parkingu rowerowego, przeznaczonego zarówno dla mieszkańców, jak i turystów — powiedział Sławomir Malinowski, menadżer z firmy WOHL, specjalizującej się w systemach parkingowych.

To całodobowy, ogólnodostępny i zautomatyzowany parking. Za pomocą specjalnego mechanizmu wprowadza rower na wielopoziomowy parking naziemny. Cała operacja zajmuje niewiele czasu. Jednorazowo może w nim zmieścić się kilkadziesiąt jednośladów. Konstrukcja zapewnia pełną ochronę rowerów przed kradzieżą i zmiennymi warunkami atmosferycznymi. Automatyczny parking rowerowy zaprojektowano jako modułową konstrukcję. — To wyjątkowy projekt wskali kraju. Może stać się wizytówką Olsztyna w kraju — twierdzi Malinowski.

Na piątkowym spotkaniu padły wstępne, niezobowiązujące propozycje lokalizacji takiego parkingu. To m.in. okolice ul. Mochnackiego lub zaplecze Centrum Handlowego Aura. **65**

Fekalia w piwnicy, potworny smród na klatce, zniszczone rzeczy wynoszone pod śmietnik i mieszkańcy, którzy pytają, kto im teraz pomoże. Tak wygląda sprawa awarii kanalizacji przy ul. Boenigka 14 w Olsztynie. Od piątku po południu opisujemy ją na portalu „Gazety Olsztyńskiej” i na naszym profilu na Facebooku.

Redakcję zaalarmowali mieszkańcy. Na miejscu był nasz fotoreporter. Na zdjęciach i filmach widać zalane korytarze piwniczne, brudną wodę, ślady fekalii i lokatorów, którzy próbują ratować swój dobytek. To nie była tylko techniczna awaria rury. To był problem ludzi, którzy w jednej chwili zostali zalani fekaliami.

Pierwsze relacje były dramatyczne. Mieszkańcy mówili, że kanalizacja „wyszła”, a ścieki zalały dużą część piwnicy.

— Trzy czwarte piwnicy jest zalane. Fekalii mieliśmy dosłownie po kostki — mówiła nam w piątek Paulina Królik, mieszkanka bloku.

W budynku są dwie klatki. To 25 rodzin. Najbardziej odczuli to lokatorzy z parteru. Smród unosił się na klatce i wchodził do mieszkań. Ludzie nie wiedzieli, czy będą mogli bezpiecznie zostać na noc.

— Nie jesteśmy w stanie wejść do swoich mieszkań. Aż tak śmierdzi — mówiła pani Paulina.

Mieszkańcy zaczęli dzwonić po pomoc. Kontaktowali się z PWiK, numerem 112, Sanepidem i zarządzaniem kryzysowym. Zawiadomili też naszą redakcję. Jak mówią, bali się, że zostaną z problemem sami.

— Byliśmy zaskoczeni, że musieliśmy prawie wszystkich obdzwonić, żeby ktośkolwiek ruszył z pomocą — relacjonowała Paulina Królik.

O wyjaśnienia poprosiliśmy PWiK. Arkadiusz Szewczyk powiedział nam, że doszło do zatoru kanalizacyjnego. Główna rura przestała odbierać ścieki. Pracownicy udrożnili kanalizację. Ścieki wybiły

w piwnicy budynku nr 14 przez niezabezpieczoną studzienkę rewizyjną, w której brakowało metalowej klapy.

— Po udrożnieniu zatoru poszliśmy jeszcze zobaczyć, jak to wygląda. Ścieki spłynęły do studzienki rewizyjnej. Sprawa została przekazana do pogotowia technicznego, które obsługuje budynek. Ono zleciło firmie zewnętrznej dezynfekcję i czyszczenie — wyjaśniał przedstawiciel PWiK.

Według PWiK sama awaria została usunięta. Dla mieszkańców to nie był jednak koniec sprawy. Zostały zalane piwnice, brud, zapach i pytanie, kto doprowadzi budynek do porządku.

W sobotę wróciliśmy do tematu. Lokatorzy mówili, że główny korytarz został sprzątnięty, ale część pomieszczeń piwnicznych nadal wymaga pracy.

— Wczoraj byli, posprzątali, ale tylko główny korytarz. Jak ktoś otworzył piwnicę, to iz piwnicy wysprzątali, a reszta została. To jest tak w połowie sprzątnięte — mówi Paulina Królik.

Jak dodaje, zapach po awarii nadal był wyczuwalny.

FEKALIA BYŁY PO KOSTKI

Od piątku na portalu gazetaolsztyńska.pl i w naszych mediach społecznościowych opisujemy awarię kanalizacji przy ul. Boenigka 14 w Olsztynie. Mieszkańcy pokazali nam zalane piwnice, zniszczone rzeczy i pytają, kto odpowie za sprzątnięcie oraz straty.

— Niby jakimś chlorem zdezynfekowali, ale to wchodziło wściany. Smród dalej jest. Już nie tak intensywny, ale jest — opowiada.

Noc z piątku na sobotę mieszkańcy spędzili w domach. Nie bardzo mieli inne wyjście. Ratowali się sami. Mąż pani Pauliny przywiózł z pracy ozonator.

— Wyożonowaliśmy mieszkanie, ile się dało. Sąsiadom mąż też wyożonował mieszkania. Jakoś tę noc przetrwalimy — mówi mieszkanka.

Ten fragment tej historii jest ważny. Bo gdy skończyła się interwencja techniczna, zaczęła się co-

dziennosc mieszkańców. Ktoś musiał spać w mieszkaniu nad zalaną piwnicą. Ktoś musiał wynosić rzeczy. Ktoś musiał myśleć o dzieciach, starszych osobach, zwierzętach i o tym, czy zapach oraz brud nie oznaczają zagrożenia dla zdrowia.

Jeszcze trudniej wyglądała sytuacja w piwnicy Katarzyny Kaziniec. W sobotę weszła do środka i zobaczyła skalę strat.

— U mnie było około 10 centymetrów tego wszystkiego. Wszystko w fekaliiach — opowiada.

Pani Katarzyna musiała wyrzucać rzeczy z piwnicy. Na śmietnik trafiły m.in.

szafki, kino domowe, pralka i inne przedmioty. Sąsiedzi pomagali wynosić opony, rower i sprzęty, które wcześniej stały w zalanych pomieszczeniach.

— Sąsiadka przyniosła mi gumaki. Panowie z sąsiednich klatek pomagali wyciągać opony. Sąsiad z czwartego piętra pomagał myć rzeczy karcherem. Sąsiedzi się sprawdzili — mówi Katarzyna Kaziniec.

Przy śmietniku zaczęła rosnąć sterta zniszczonych przedmiotów. Na zdjęciach widać meble, kartony, worki, sprzęty i rzeczy wyniesione z piwnicy. To już nie jest tylko sprawa nieprzyjemnego zapachu. To konkretne straty mieszkańców.

— Jak się podchodzi do śmietnika, to jest jeden wielki smród. Ludzie otwierają swoje piwnice i u nich dalej stoi to, co się wydarzyło. Nie każdy był w domu w piątek — mówi pani Katarzyna.

Mieszkańcy pytają teraz, kto odpowiada za dalsze sprzątnięcie, dezynfekcję i szkody. Chcą też ustalić, czyje polisy mogą zostać pokryte straty. Zapowiadają, że będą kontaktować się ze spółdzielnią.

To właśnie ten wątek będziemy dalej sprawdzać.

Będziemy pytać, kto odpowiada za pełne oczyszczenie piwnicy, kto ma dopilnować dezynfekcji, kiedy zostaną usunięte zniszczone rzeczy i czy mieszkańcy dostaną jasną informację w sprawie odszkodowań.

Sprawa ma też szerszy wymiar. Arkadiusz Szewczyk z PWiK powiedział nam, że w piątek na samej ul. Boenigka były trzy podobne awarie. Jak tłumaczył, takie sytuacje często są skutkiem tego, co trafia do kanalizacji.

— Ludzie nie patrzą, wrzucają naprawdę przeróżne rzeczy do kanalizacji. I później mamy problem. Duże ilości tłuszczu też tworzą kożuch, który się osadza — mówił przedstawiciel PWiK.

Dla służb technicznych może to być jedna z wielu interwencji. Dla mieszkańców Boenigka 14 to był jednak piątkowy wieczór z fekaliami w piwnicy, sobota ze sprzątnięciem i strach, czy wszystko zostało naprawdę dobrze oczyszczone.

Do sprawy wrócimy. „Gazeta Olsztyńska” będzie pytać spółdzielnię o sprzątnięcie, dezynfekcję, wywóz zniszczonych przedmiotów i pomoc mieszkańcom po awarii.

JAN BERDYCKI

Z RZĄDU I SAMORZĄDU

Radostaw Król,
wojewoda
warmińsko-mazurski

Warmia i Mazury mają mapę, którą znają turyści: jeziora, lasy, drogi do portów, pensjonatów i plaż. Mieszkańcy znają jeszcze inną: mapę szkół, przychodni, remiz, urzędów, szpitali i lokalnych dróg. Dziś powstaje trzecia warstwa tej samej przestrzeni, to mapa gotowości. Mniej widowiskowa, bez folderowego połysku, ale w najtrudniejszym momencie ważniejsza od każdej pocztówki.

Jej znakami są magazyny, agregaty, beczkowsy, syreny, zapasowe ujęcia wody, kuchnie polowe, sprzęt logistyczny, dokumentacje obiektów ochronnych i pojazdy ratownicze. Jej odcieniem jest żółć, który jest barwą ochrony ludności i obrony cywilnej. Kolor żółty dobrze tu pasuje, bo przyciąga wzrok i mobilizuje, każe być gotowym. Brzmi technicznie, chwilami sucho. A przecież za każdym z tych elementów stoi człowiek, który w trudnym momencie ma dostać pomoc szybciej, sprawniej, bliżej domu.

Podpisanie już blisko 90 umów w ramach tegorocznej edycji Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oznacza blisko 150 milionów złotych dla Warmii i Mazur. Liczba robi wrażenie, ale ważniejsze jest to, gdzie te pieniądze trafiają. Do samorządów, które najlepiej znają własne podwórko: wiedzą, gdzie brakuje magazynu, gdzie potrzebny jest agregat, które

wadzi droga ewakuacyjna, gdzie trzeba wzmocnić zaplecze szpitala, a gdzie jeden dobrze dobrany sprzęt może w krzyżysie oszczędzić godzin improwizacji.

Państwo jest skuteczniejsze, gdy potrafi zejść z poziomu strategii na poziom gminnej hali, powiatowego magazynu, szpitalnego podjazdu i remizy. Tam ochrona ludności nabiera sensu: w miejscach znanych, bliskich, czasem zupełnie zwyczajnych.

Najbardziej poruszający punkt tej mapy ma cztery koła i napęd 4x4. Siedemnaście specjalistycznych karet dla regionu było dobrą niespodzianką tego spotkania, ale za kulisami stały dodatkowe starania o wsparcie właśnie w tym obszarze i świeża akceptacja MSWiA. Te pojazdy oznaczają czas. Drogię przez miasto, wieś, las, błoto, śnieg i mróz. Zespół ratowników, który musi dojechać tam, gdzie ktoś czeka na pomoc.

Tak buduje się odporność regionu: decyzja po decyzji, umowa po umowie, sprzęt po sprzęcie. Bez fanfar ponad miarę. Z poczuciem, że spokój mieszkańców wymaga pracy wykonanej z awanturą. Warmia i Mazury pozostaną krainą jezior. Dziś coraz wyraźniej stają się także krainą gotowości.

Marcin Kuchciński,
marszałek województwa
warmińsko-mazurskiego

W ostatnich dniach świętowaliśmy 15-lecie samodzielności Muzeum Bitwy pod Grunwaldem. I choć

dla instytucji kultury to wcale nie jest bardzo długi czas, to patrząc na to, jak dziś wygląda to miejsce, można śmiało powiedzieć, że był to czas wykorzystany doskonale.

Przez lata Grunwald kojarzył się przede wszystkim z lipcową inscenizacją. Z tłumami ludzi, rycerskimi chorągwiami i atmosferą, której naprawdę trudno szukać gdziekolwiek indziej. I nadal tak jest - to jedna z największych i najbardziej rozpoznawalnych imprez historycznych w tej części Europy. Coś, z czego jako mieszkańcy Warmii i Mazur możemy być naprawdę dumni.

Ale bardzo zależało nam na tym, by Grunwald żył przez cały rok. By po zakończeniu rekonstrukcji zostawało tu więcej niż wspomnienia i zdjęcia. Dlatego dziś obok pola bitwy mamy nowoczesne muzeum, które potrafi opowiadać historię ciekawie, mądrze i w sposób atrakcyjny także dla młodego pokolenia.

To miejsce, do którego przyjeżdżają całe rodziny, szkolne wycieczki i turyści z różnych części Polski. Miejsce, które pozwala zobaczyć historię z bliska, lepiej zrozumieć przebieg samej bitwy i poczuć znaczenie wydarzeń, które rozegrały się tutaj ponad sześćset lat temu.

Jako marszałek województwa jestem dumny, że właśnie na Warmii i Mazurach mamy miejsce, które robi tak ogromne wrażenie na odwiedzających. Dziś Muzeum Bitwy pod Grunwaldem odwiedza około 100 tysięcy osób rocznie. I wierzę, że to dopiero początek jego historii.

Robert Turlej, członek
zarządu województwa
warmińsko-mazurskiego

Rynek pracy zmienia się szybciej niż jeszcze kilka lat temu. Coraz więcej osób musi zdobywać nowe kwalifikacje, przebranżwiać się albo uczyć rzeczy, których wcześniej w ogóle nie było na rynku. Dobra

Mateusz Szauer,
wicewojewoda
warmińsko-mazurski

wiadomość: mieszkańcy Warmii i Mazur mogą dostać nawet 5 361 zł dofinansowania na kursy, szkolenia lub studia podyplomowe.

Wsparcie pochodzi z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur. Mogą z niego skorzystać osoby dorosłe zamieszkałe, pracujące lub uczące się w regionie - warunek: nieprowadzenie działalności gospodarczej. Uczestnik samodzielnie wybiera interesującą go usługę z Bazy Usług Rozwojowych. Szczególnie wspierane są kompetencje związane z zieloną transformacją, umiejętności cyfrowe oraz kompetencje w obszarze „Zdrowe życie”.

W regionie działają cztery operatorzy:

- TECHPAL - „BURza kompetencji”
- Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka - „Kariera przyszłości 2” (najbliższy nabór: 21 maja)
- Inspire Consulting - „Architekci kompetencji regionalnych”
- Fundacja Wspierania Nauki i Biznesu - „BUR. Usługi rozwojowe” (najbliższy nabór: 26 maja)

Rekrutacja odbywa się etapami przez cały rok - rundy zamykają się po wyczerpaniu miejsc, warto więc śledzić strony operatorów na bieżąco.

Chcemy, by bariera finansowa nie blokowała mieszkańcom regionu dostępu do rozwoju. Dzisiaj coraz częściej o stabilności na rynku pracy decyduje gotowość do zdobywania nowych umiejętności i kwalifikacji.

cy polskiego wojska - od nowoczesnej broni, mundurów po niezawodne kamizelki kuloodporne.

To, co wyróżnia SAFE na tle innych inicjatyw to jego unikalny rodowód. Ten program został przygotowany przez żołnierzy Wojska Polskiego, a nie przez polityków. To profesjonalści, którzy na co dzień dbają o nienaruszalność naszych granic i najlepiej wiedzą, czego potrzebuje armia oraz jak efektywnie budować zaplecze obronne. Ich doświadczenie jest gwarancją, że każda złotówka zostanie wydana celowo. Jako wicewojewoda widzę w tym głęboki sens - oddanie głosu ekspertom to wyraz najwyższej troski o dobro wspólne i nasze bezpieczeństwo.

Głęboko wierzę, że bezpieczeństwo regionu powinno być sprawą, która nas łączy, a nie dzieli. W obliczu wyzwań, przed którymi stoimy jako „tarcza Europy” nie ma miejsca na partyjne spory - obronność to nasz wspólny mianownik i fundament, na którym budujemy przyszłość dla następnych pokoleń naszej „małej ojczyzny”. Warmia i Mazury, ze względu na przygraniczne położenie, muszą być silne i nowoczesne. Inwestycje w ramach programu SAFE to nie tylko zakup sprzętu, to przede wszystkim budowanie poczucia stabilizacji dla każdej rodziny w naszym regionie.

Budujemy nowoczesne województwo zaczynając od fundamentów, które są nienaruszalne. Nasza determinacja w dążeniu do zapewnienia mieszkańcom godnych warunków życia musi iść w parze z nowoczesną wizją obronności. Program SAFE to niezwykle istotny krok w kierunku budowy silnej Warmii i Mazur. Razem, ponad podziałami, tworzymy region świadomy swojej roli i pewny bezpiecznej przyszłości. To nasza misja i wspólna odpowiedzialność.

PONIEDZIAŁEK • 18 maja	
TVP 1	TVP 2
06:00 Sprawdzamy - magazyn	04:35 Na dobre i na złe - serial
06:20 Akcja 38 - serial, 2018	05:30 M jak miłość - serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Rodzina (nie od) święta - magazyn
07:30 Studio Raban - magazyn	06:55 Dla niesłyszących - serial
08:00 Serwis Info; Pogoda Info	- Barwy szczęścia - serial
08:20 Zaraz wracam - serial, 2026	07:30 Pytanie na śniadanie
09:00 Ranczo - serial kom., 2008	11:40 Dla niesłyszących
10:00 Komisarz Alex - serial krym.	- Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:00 Ojciec Mateusz - serial	12:10 Kolekcja - Teresa Rudowicz - felieton
12:00 Serwis Info	12:30 Koło fortuny - teleturniej
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	13:15 Panna młoda - serial
12:35 Rok w ogrodzie Extra	14:05 Va Banque - teleturniej
12:50 BBC w Jedyńce - Planeta zmian - dok., Wlk. Bryt.	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022	15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
15:00 Serwis Info	16:00 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Reporterzy - magazyn	16:35 Familiada - teleturniej
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	18:15 Va Banque - teleturniej
17:00 Teleexpress	
17:20 Pogoda	
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	

17:55 Klan - telenowela, Polska
18:20 Zaraz wracam - serial, 2026
18:55 Akcja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Moralność Pani Dulskiej - Teatr Telewizji, 2026
21:50 Telescriptum - Moralność pani Dulskiej - dyskusja
22:20 Pan Nikt kontra Putin - dok., Czechy, Dania, 2024
23:35 Balans bieli - magazyn
00:15 Wyszynski - zemsta czy przebaczenie - fab., Polska, 2021
01:50 Czy to przeznaczenie? - kom. romant., USA, 2022
03:30 Raport specjalny - magazyn
04:15 Rezydencje królewskie - Althorp - dok., Wlk. Bryt.

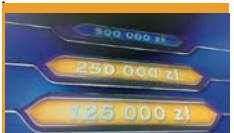
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Domowe patenty - felieton
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:40 Kulisy serialu "M jak miłość" - felieton
20:55 M jak miłość - serial, Polska, 2026
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:55 Okrutna miłość - serial, Wlk. Bryt., 2025
23:50 Ballada o białej krowie - fab., Iran, Franc., 2020
01:35 Cztery pory roku w Hawanie - serial krym., Hiszp., 2017
02:30 Akcja 38 - serial

TVN
05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - Dziewczyna 24-latką podejrzewa, że jej chłopak został kilkanaście lat wcześniej porwany.
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 The Floor - teleturniej
21:30 Bitwa o gości - program rozrywkowy
22:40 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - przygod., USA, 2021
01:05 Pelzająca śmierć - katastrof., USA, 2019. Gigantyczny huragan pustoszy Florydę. Haley ignoruje nakiady ewakuacji, aby odnaleźć ojca...
03:05 Co za tydzień - program rozrywkowy
03:40 Uwaga! - program interwencyjny
03:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy
05:30 Nic straconego

POLSAT
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:35 Gliniarze - serial parodokumentalny
14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:45 Pogoda

19:55 Milionerzy - teleturniej
20:35 Mega hit - Kraven łowca - sens., USA, 2024. Na Syberii, do więzienia o zastrzonym rygorze trafia jako więzień Sergei Kravinoff (Aaron Taylor-Johnson) tylko po to, aby zabić przetrzymwanego tam handlarza narkotyków...
23:15 Ucieczka z piekła - sens., USA, 2015. Amerykańska rodzina stara się uciec z pograżonego w rewolucji południowoazjatyckiego państwa.
01:25 Nieobliczalny - sens., USA, 2006
03:40 Ewa gotuje - program kulinarny
04:20 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy
05:20 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:00 Od ucha do ucha - Motylki w brzuchu - Czarne czy białe - filmy animowane
07:30 Życia wyższych sfer - dokument, Polska, 2017
08:05 Wtem - Aldona Kopkiewicz - Szczepan Kopyt - felietony
08:25 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn obyczajowy
09:00 Dobry tytuł - Andrzej Chyra i Mery Spolsky
09:25 Tamte lata, tamte dni - Artur Andrus - magazyn
10:00 Jan Serce - serial, Pol., 1981
11:15 Niedziwiadek - przygod., Franc., USA, 1988
13:00 Pierwsze kroki w Operze - dokument, Franc., 2018
14:25 Szarona noc - film TVP, 1973
15:15 Szarada - kom. sens., USA, 1963
17:25 Jan Serce - Pożar serca - serial, Polska, 1981
18:25 Tygodnik Kulturalny

19:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Światło przewodnie, Turner - serial dok., 2015
20:00 Niedziwiadek z Bondem - Zabójczy widok - sens., Wlk. Bryt., USA, 1985
22:20 Porozmawiajmy szczerze
23:00 Zaklinacz deszczu - obycz., USA, 1997
01:15 Dzień z życia artysty - Piotr Polk - magazyn
01:45 Ciepły, który sprzedał swoją skórę - dram., Szwecja, 2020
03:30 Więcej niż fikcja - Jamie Wyeth: artysta bezkompromisowy - dokument, USA, 2024
04:30 Kulturalni - magazyn
05:10 Teledyski

TV Puls
06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - W tajemniczościach ginie Kevin, partner młodego piłkarza Mehmeta Ozmana. Semir i Alex postanawiają poznać prawdę na temat jego śmierci.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Don Matteo: Boski detektyw - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny

20:00 Odsiecz - akcja, USA, Kan., 2021. Willis wcielił się w doświadczonego szeryfa, który staje przed jednym z najtrudniejszych wyzwań w swojej karierze. Spokojną społecznością wstrząsa brutalne przejęcie domu bogatego lekarza przez uzbrojoną grupę napastników.
22:00 Krawna pogon - akcja, USA, 2024
00:00 Misanthrop - thriller, USA, 2023
02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:20 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
04:20 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7
05:20 Ten moment - Karol i Dagmara Maleccy są małżeństwem i spodziewają się pierwszego dziecka. Karol ukrywa przed żoną, że od kilku miesięcy nie ma pracy i wpada w coraz większe długi.
05:55 Szkoła - program obycz.
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
14:00 Detektywi - Zrozpaczona kobieta prosi detektywów o odnalezienie 21-letniej córki, która poprzedniego wieczoru nie wróciła po pracy do domu.
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
18:00 Sekrety życia - serial parodokumentalny

19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 72 godziny - sens., USA, Franc., Grecja, Rosja, 2014. Agent CIA Ethan Runner (Kevin Costner) dowiaduje się, że jest śmiertelnie chory. Postanawia odbudować zaniedbane relacje z żoną (Connie Nielsen) i córką (Hailee Steinfeld). Jednak przedwczesna emerytura nie jest mu pisana
23:30 Miss agent II: Uzbrojona i uroczą - kom., USA, 2005
01:55 Skok na głęboką wodę - reality show
02:55 Mówię Wam - talk-show
04:00 SOS Ekipy w akcji - program policyjny

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodok.
08:55 Policjantki i Policjanci - serial parodok.
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
16:55 Łowcy skarbow. Kto da więcej
18:00 Policjantki i Policjanci - serial parodok.
20:00 Uroczysko - serial krym.
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:40 Pamięć absolutna - sens., USA, 1990
00:55 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:00 Hardkorowy lombard
02:40 Interwencja - magazyn reporterów
02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Baśniowy teatr lalek
09:55 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezp. Państwa
11:30 Warto być ojcem
12:00 Odpust ku czci św. Jana Pawła II
14:10 Opowiedzieć taki pontyfikat. Dziennikarze o Janie Pawle II
15:15 "Gorzkim to chleb jest polskość" Cyprian Kamil Norwid
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Moja parafia
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:10 80 rocznica
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Wiedzenia
22:00 Z wędką nad wodę
22:25 Kapelani nie podlegają

WTOREK • 19 maja	
TVP 1	TVP 2
05:10 Wykrywacz kłamstw	04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 Pytanie dnia - rozmowa	05:30 M jak miłość - serial
05:50 Reporterzy - magazyn	06:20 Przystań nad Biblią - program religijny
06:00 Oko na Świat - magazyn	06:50 Dla niesłyszących - serial
06:25 Akcja 38 - serial, 2018	- Barwy szczęścia - serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie
07:30 Kościół z bliska	11:40 Rosół polski - magazyn kulinarny
08:00 Serwis Info; Pogoda Info	12:15 Którędy po sztukę - Daniel Rycharski • Cathy Wilkes - magazyn
08:20 Zaraz wracam - serial, 2026	12:30 Koło fortuny - teleturniej
09:00 Ranczo - serial kom., 2008	13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
10:00 Komisarz Alex - serial krym.	14:05 Va Banque - teleturniej
11:00 Ojciec Mateusz - serial	14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
12:00 Serwis Info	15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	16:00 Koło fortuny - teleturniej
12:35 Magazyn Rolniczy	16:35 Familiada - teleturniej
12:50 Lwy z Wybrzeża Szkieletowego - dok., Niemcy, USA, Austria, 2024	17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022	
15:00 Serwis Info	
15:15 Reporterzy - magazyn	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela, Polska
18:20 Zaraz wracam - serial, 2026
18:55 Akcja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Omnibus - szybcy i mądrzy - teleturniej
21:20 Goldeneye - sens., USA, Wlk. Bryt., 1995
23:40 Pod ostrzałem - dram., USA, 1983
01:50 Chce się żyć - obycz., Polska, 2013
03:40 Wyszynski - zemsta czy przebaczenie - fab., Polska, 2021

18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial 19:55 Domowe patenty - felieton
20:05 Barwy szczęścia - serial 20:40 Kulisy serialu "M jak miłość" - felieton
20:55 M jak miłość - serial, Polska, 2026
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:25 Ikar. Legenda Mietka Kosza. - biograficzny, Polska, 2019
01:30 Krew za krew - fab., USA, 2006
03:20 Sean Penn, amerykański wiczyrzielel - dokument, Franc., 2024

TVN
05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska

20:50 The Floor - teleturniej
21:30 Skok na głęboką wodę - reality show
22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:40 300 - przygod., USA, 2006. Film opowiadający legendę o trzystu Spartanach broniących kraju przed inwazją obcych wojsk.
02:10 Superwizjer - magazyn reporterów
02:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
04:00 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
05:40 Nic straconego

POLSAT
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:35 Gliniarze - serial parodokumentalny
14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - parodokument
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Milionerzy - teleturniej

20:35 Szkłana pułapka 2 - sens., USA, 1990. Detektyw policji McClane znouny w Wigilię Bożego Narodzenia w pojedynkę stanie do walki z grupą wyjątkowo bezwzględnych najemników.
23:05 Wodny świat - sens., USA, 1995. Światowiec cywilizacji grozi w przyszłości katastrofa ekologiczna. Po stopieniu się lodowców na obu biegunach Ziemi wszystkie kontynenty znajdą się pod wodą...
02:00 Karma - sens., USA, 2015
03:50 Ewa gotuje - program kulinarny
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:20 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:10 Muzyczne poranki
06:55 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczyńska
07:30 Polskie cuda natury - dokument, Polska, 2017
08:05 Wtem - Jacek Dehnel • Kamila Janiak - felietony
08:25 Dobry tytuł - magazyn
09:05 Hala odlotów - talk-show
10:00 Jan Serce - serial, Pol., 1981
11:00 Szarona noc - film TVP, 1973
12:00 Siedem czerwonnych róż, czyli Benek Kwiciarz o sobie i o innych - film TVP, 1972
13:25 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Światło przewodnie, Turner - serial dok., Wlk. Bryt., 2015
14:00 Zbigniew Wodecki i Mitch & Mitch - koncert, 2014
14:35 Kramarz - obycz., Polska, 1990
16:20 Jan Serce - Kalina - serial, Polska, 1981

18:05 Mody Polskie - Podlasie - reportaż
18:50 Na Hożej, Jasnej i Słonecznej - dok., Polska, 1994
20:00 Teatr Telewizji W maju się nie umiera - 2024
21:35 Lekkie fantazje - W pętli ryzyka i fantazji - fab., Jap., 2021
23:45 Nocny dokument - Pod niebem Damaszku - dok., Wlk. Bryt., USA, 2023
01:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn obyczajowy
01:45 Zabójczy widok - sens., Wlk. Bryt., USA, 1985
04:00 Którędy po sztukę - Wilhelm Sasnal - mag.
04:05 Tygodnik Kulturalny
04:50 Przystań nad Biblią - program religijny
05:00 Teledyski

TV Puls
06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - Niespodziewanie Semir znika bez śladu. Alex i Jenny za wszelką cenę próbują odnaleźć policjanta.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Don Matteo: Boski detektyw - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 55-letni Wacław Dudek to wdowiec, który utrzymuje siebie i córkę studentkę z handlu drewnem do kominka i produkcją bimbru, w której jest mistrzem.
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

20:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
20:00 Dorwać gringo - akcja, USA, 2012. Po nieudanym napadzie bohatera trafia do więzienia w Meksyku - miejsczą rządzącego się własnymi zasadami, gdzie granica między strażnikami a osadzonymi niemal nie istnieje.
22:00 Copland - akcja, USA, 1997
00:05 Księga luster - thriller, Australia, USA, 2024
02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:10 Menu na miarę - program kulinarny
04:15 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:20 Ten moment - Tomasz Dybowski jest poważany bankierem na wysokim stanowisku. Mężczyzna ukrywa przed swoją żoną Beatą i dorastającymi dziećmi Filipem i Leną, że jest homoseksualistą.
05:55 Szkoła - Ósmoklasistka Hania Radowicz zafascynowała się ekologią. Wspólnie z kolegą, Michałem Ormankim, organizują w szkole akcję ekologiczną.
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
14:00 Detektywi - program kryminalny
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

18:00 Sekrety życia - serial obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Kolekcjoner - sens., USA, 1997
23:25 Matka - obycz., USA, 2017. Ona (Jennifer Lawrence) i on (Javier Bardem) wiodą z pozoru idylliczne życie. Ich związek zostaje poddany testowi, kiedy w ich domu pojawia się...
01:55 Hotel Paradise - reality show
02:55 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą
03:50 Fachowcy - program parodokumentalny
04:30 Dorota was urządzi - program lifestyleowy

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodokumentalny
08:55 Policjantki i Policjanci - serial parodokumentalny
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
16:55 Łowcy skarbow. Kto da więcej
18:00 Policjantki i Policjanci - serial parodok.
20:00 Uroczysko - serial krym.
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:40 Braterstwo wilków - sens., Franc., 2001
01

ŚRODA • 20 maja

TVP 1

05:25 Wykrywacz kłamstw
05:40 Pytanie dnia - rozmowa
06:00 Oko na Świat - magazyn
06:25 Akacja 38 - serial, 2018
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Rodzina (nie od) święta - magazyn
08:00 Serwis Info; Pogoda Info
08:25 Zaraz wracam - serial, 2026
09:00 Ranczo - serial kom., 2008
10:05 Komisarz Alex - serial krym.
11:00 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes; Agropogo da
12:40 To się oplaca - magazyn
12:55 Dzika Transylwania - Królestwo Drakuli - dok., USA, Austria, Irlandia, 2024
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny
06:50 Dla niesłychanych - Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani - magazyn kulinarny
12:15 Rzec Polska - FSM
12:30 Syrena 105 - dok., 2021
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
15:50 Domowe patenty - felieton
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:25 Jaka to melodia? - telet. 17:55 Klan - telenowela, Polska
18:20 Reportery - magazyn
18:55 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Omnibus - szybcy i mądrzy - teleturniej
21:20 Bogowie ulicy - fab., USA, 2012
23:20 Wicemistrz - Andrzej Wajda - Wszystko na sprzedaż - dram., Polska, 1968
01:00 Goldeneye - sens., USA, Wlk. Bryt., 1995
03:10 Magazyn Ekspresu Reporterów
04:10 PKK - bojownicy czy terroryści? - dok., Niemcy, 2024

17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial, Polska, 2026
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:55 Francuska ruletka - serial krym., Belgia, Franc., 2023
23:50 Miłość w chmurach - kom. romant., Niemcy, 2017
01:25 Okrutna miłość - serial, Wlk. Bryt., 2025
02:15 Serena Williams: siła i sława - dokument, Wlk. Bryt., 2024
03:40 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - 45-letnia Małgorzata i 45-letni Janusz są małżeństwem od ponad 20 lat, mają 24-letniego syna Darka. Małgorzata jest rozrywkową, a Janusz spokojny i pracowity...
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny

19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 The Floor - teleturniej
21:30 Królowa przetrwania - reality show
22:55 Słodki listopad - melodramat, USA, 2001
01:30 Na twoim miejscu - kom., Polska, 2023
03:30 Śmierć Diany: dwa śledztwa - serial, Wlk. Bryt.
04:30 Uwaga! - program interwencyjny
04:45 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
05:15 Nauka jazdy - reality show
05:40 Nic straconego

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport
19:40 Pogoda

19:55 Milionerzy - teleturniej
20:35 Komediośroda - Sami Swoi - kom., Polska, 1967. Pierwsza część komediowej sagi o dwóch wafśnionych rodach z burzańskich chłopów: Pawlaków i Kargulów, przesiedlonych po wojnie z kresów wschodnich na Ziemię Odzyskaną.
22:15 Wkręceni 2 - kom., Polska, 2014. Bohaterowie filmu ruszą na podobój stolicy i polskiego showbiznesu.
00:20 Szklana pułapka 2 - sens., USA, 1990
03:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:20 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:50 Stanisława Celińska - magazyn
07:30 Zwykła historia niezwykłych nazw - dokument, Polska, 2017
08:05 Wtem - Justyna Bargielska - Magdalena Bielska - felieton
08:20 Porozmawiajmy szczerze
09:00 Tygodnik Kulturalny
10:00 Jan Serce - serial, Pol., 1981
11:45 Kramarz - obycz., Polska, 1990
13:30 Obywatel kolczaste go świateł. Gustaw Herling-Grudziński - dok., Pol., 2022
15:05 Romeo i Julia z Saskiej Kępy - dram. obycz., Polska, 1988
16:55 Zmiennicy - serial, Polska, 1986
18:00 Dobre strony - Miush i Krzysztof Zanussi - rep.

18:30 Informacje kulturalne - magazyn
18:50 Reżyserzy - John Carpenter - dok., Wlk. Bryt., 2018
19:45 Andrzej Wajda - Notatki - Wojciech Marczewski - reportaż
20:00 Czarny mercedes - sens., Polska, 2019
22:15 Przygody Sherlocka Holmesa - serial, Wlk. Bryt., 1984
23:20 Enter Enea Festival, - BLU/BRY - koncert, 2025
00:25 Hala odlotów - talk-show
01:15 W pętlę ryżka i fantazji - fabulary, Japonia, 2021
03:20 Informacje kulturalne - magazyn
03:40 Pod niebem Damaszku - dok., Wlk. Bryt., USA, 2023
05:05 Teledyski

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - W jednej z restauracji w Kolonii nieznanymi sprawca bierze zakładowików. Swoje działania skupia przede wszystkim na Isabel Frings.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igrajz aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Don Matteo: Boski detektyw - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Piotrek i Michał to mieszkający w domu dziećca bracia, którzy mają bardzo silną więź ze sobą.
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Jestem zemstą - thriller, USA, 2016. Beau Ginner (John Travolta) pracuje jako monter i zajmuje się naprawą linii wysokiego napięcia. Ku niezadowoleniu Ginnera jego podopieczna zaczyna umawiać się z przystojnym Duncanem (Devon Sawa).
21:55 Burza - akcja, USA, 2015
23:55 Imperium wilków - akcja, Franc., 2005
02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:20 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:20 Ten moment - Marcin Łagodzki chce zostać aktorem, ale jego ojciec zażądał, by zaczął pracować w rodzinnym warsztacie. Chłopak uciekł do Warszawy, by zrealizować swoje marzenie.
05:55 Szkoła - Jagoda Grabowska z 3c liceum jest zaręczona z Antkiem Kusiem. Nastolatka przyzywała się do myśli, że spędzi z nim resztę życia. Tymczasem...
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
14:00 Detektywi - program kryminalny
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

18:00 Sekrety życia - serial paradokumentalny
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Morderstwo w Białym Domu - sens., USA, 1997. Biały Dom. Ktoś urządził tu sobie schadzke z trąkcyjną dziewczyną, która zostaje znaleziona martwa w jednej z łazienek.
23:20 Duch i Mrok - przygod., USA, Niemcy, 1998
01:35 Hotel Paradise - reality show
02:35 Żyjząc potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą
03:35 SOS Ekipy w akcji - program policyjny
04:25 Dorota was urządzi

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej 18:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Nikita - sens., Franc., Włochy, 1990 01:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:05 Hardkorowy lombard 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audiencja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu 11:10 Mateczniki Polskości 11:25 Jestem mamą 11:40 Myśląc Historia 11:50 Odnałęcz siebie 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Życie lasu. Storzycy 13:00 Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie 13:30 Msza św. 14:30 Republika Pawłowska 15:00 Prawo do Polski - Śląsk Cieszyński 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 10 obrazów z życia Prymasa 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczta Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:20 Odnałęcz siebie 19:30 Bóg z nami 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrawiliśmy

CZWARTEK • 21 maja

TVP 1

05:10 Wykrywacz kłamstw
05:30 Pytanie dnia - rozmowa
05:50 Reportery - magazyn
06:00 Oko na Świat - magazyn
06:25 Akacja 38 - serial, 2018
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - magazyn
08:00 Serwis Info; Pogoda Info
08:25 Zaraz wracam - serial, 2026
09:05 Ranczo - serial kom., 2008
10:05 Komisarz Alex - serial krym.
11:05 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes; Agropogo da
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Piękno i uwodzenie w przyrodzie - dok., Hiszp.
14:00 Złoty chłopak - serial, 2022
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
06:55 Dla niesłychanych - Barwy szczęścia - serial
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:40 Dzień z życia artysty - Piotr Polk - magazyn
12:15 Którędy po sztukę - Wiesław Borowski - Pawilun Czterech Kopuł - magazyn
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - serial obycz., 2024
16:00 Kolo fortuny - teleturniej

17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:00 Klan - telenowela, Polska
18:35 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport;
20:15 Pogoda
20:30 Omnibus - szybcy i mądrzy - teleturniej
21:20 Ojciec Mateusz - serial
22:20 Sprawy dla reportera
23:20 Dekada Diany. Lata osiemdziesiąte - dok., Wlk. Bryt., 2021
00:15 Powrót - serial, 2022
01:05 Pod ostrzałem - dram., USA, 1983
03:15 Sprawa dla reportera
04:05 Chiny kontra Filipiny - zarzewie konfliktu - dok., Niemcy, 2024

16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Panna młoda - serial obycz., Turcja, 2024
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Domowe patenty - felieton
20:05 Barwy szczęścia - serial
20:40 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
21:40 Niepewne sytuacje - program rozrywkowy
22:10 Załmienie - serial krym., Franc., 2024
00:05 Rodzinka.pl - serial kom.
00:35 Ilkar. Legenda Mietka Kosza - biograficzny, Polska, 2019
02:40 Akacja 38 - serial

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:20 Doradca smaku - program kulinarny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska

20:50 The Floor - teleturniej
21:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
23:05 Testosteron - kom., Polska, 2007. Ślub Kornela (Piotr Adamczyk), z piosenkarką Alicją (Magda Boczarska) ma być atrakcją towarzyską sezonu. Będzie to jednak wesele inne niż wszystkie...
01:30 Skok na głęboką wodę - reality show
02:35 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
03:35 Uwaga! - program interw.
03:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
05:25 Nic straconego

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego zgłasza się po pomoc Beata Adamska. Jej syn Konrad jest przesładowany przez grupę rówieśników w szkole, ponieważ tańczy w balecie.
09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:40 Dlaczego ja? - Eliza, młoda w dowca, opakuje śmierć babci Małgorzaty, która została jej w spadku luksusowy dom i spory majątek.
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Milionerzy - teleturniej
20:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
21:55 A więc wojna - kom., USA, 2012. Chris Pine i Tom Hardy jako dwaj tajni agenci federalni, których bliska przyjaźń zostaje wystawiona na próbę, gdy obaj zakochują się w tej samej kobiecie...
00:00 Kabaretowa Ekstraklasa

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:10 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni - Mariusz Szczygiel - mag.
07:10 Sładem Wikingów - rep.
07:45 Wtem - Joanna Zabnicka - Jacek Dehnal - felietony
08:00 Przystań nad Biblią
08:15 Informacje kulturalne
08:45 Kolekcja - Ryszard Winiarski - felieton
09:05 Niedziela z... M. Seweryn
10:00 Zmiennicy - serial, Pol., 1986
11:10 Romeo i Julia z Saskiej Kępy - dram., Polska, 1988
12:55 Reżyserzy - John Carpenter - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:55 Cztery pory tańca - koncert, Franc., 2025
14:55 Kamień na kamieniu - dram., Polska, 1995
16:45 Zmiennicy - Ostatni kurs - serial, Polska, 1986
17:55 Wydarzenia aktualne
18:30 Którędy po sztukę - Stanisław Dróżdż - mag.

18:45 Portrety - Niezwykła podróż Georgesa Meliesa - dok., Franc., 2011
20:00 Bez znieczulenia - dram. obycz., Polska, 1978
22:10 Hala odlotów - talk-show
23:10 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka - Michael Jackson - dok., Wlk. Bryt.
23:45 Video Killed the Radio Star - Sting - Wlk. Bryt., 2010
00:20 Czarny mercedes - sens., Polska, 2019
02:25 Enter Enea Festival - BLU/BRY - koncert, 2025
03:25 Dzień z życia artysty - Piotr Polk - magazyn
03:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. Artur Andrus
05:05 Teledyski

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - Podczas jednej z akcji Alex i Semir odgrywają ogromną liczbę narkotyków. Ratując przyjaciela, Semir zabija członka albańskiej mafii. Prześtepny szykują ze mstę.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igrajz aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Don Matteo: Boski detektyw - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
17:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Iluzja 2 - akcja, USA, 2016
22:25 Dzielczyna influencera - kom., Polska, 2024. Historia młodej kobiety, która zostaje wrzucona w świat presji, kontroli i nieustannej oceny ze strony obserwatorów swojego partnera.
00:20 Bad Boy - akcja, Polska, 2020. Piotr, starszy z braci, został policjantem. Z kolei dla młodszego - Pawła napady, kradzieże i narkotyki to styl życia i chleb powszedni.
02:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:20 Taki jest świat - prze gląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

05:20 Ten moment - Karolina Godlewska jest w drugim miesiącu ciąży ze swoim chłopakiem Maksem, który pracuje w biurze u jej ojca architekta Romana. Karolina boi się reakcji ojca...
05:55 Szkoła - program obycz.
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
14:00 Detektywi - Ktoś porwał 36-letnią nauczycielkę i wytatował jej na twarzy wulgarny napis. Kobieta prosi detektywów o ustalenie, kim jest napastnik.
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
18:00 Sekrety życia - serial paradokumentalny
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Sposób na teściową - kom., USA, Niemcy, 2005. Po latach poszukiwań Charlotte Cantilini (Jennifer Lopez) w końcu znajduje mężczyźne swoich marzeń. Odkrywa je jednocześnie, że jego matka, Viola (Jane Fonda), to kobieta z ywce m przeniesiona z najbardziej koszmarnych snów.
23:15 W nowym zwierciadle: Wakacje - kom., USA, 2015
01:20 Hotel Paradise - reality show
02:20 Żyjząc potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą
03:20 SOS Ekipy w akcji - program policyjny
04:10 Dorota was urządzi

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokumentalny 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 13:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - Rosińska odnajduje w krzakach zakrwawione ciało dziewczyny. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto - serial kryminalny 22:40 Osadzone - sensacyjna, USA, 1989 00:50 Interwencja - magazyn reporterów 01:00 PRZERWA KONSERWACYJNA

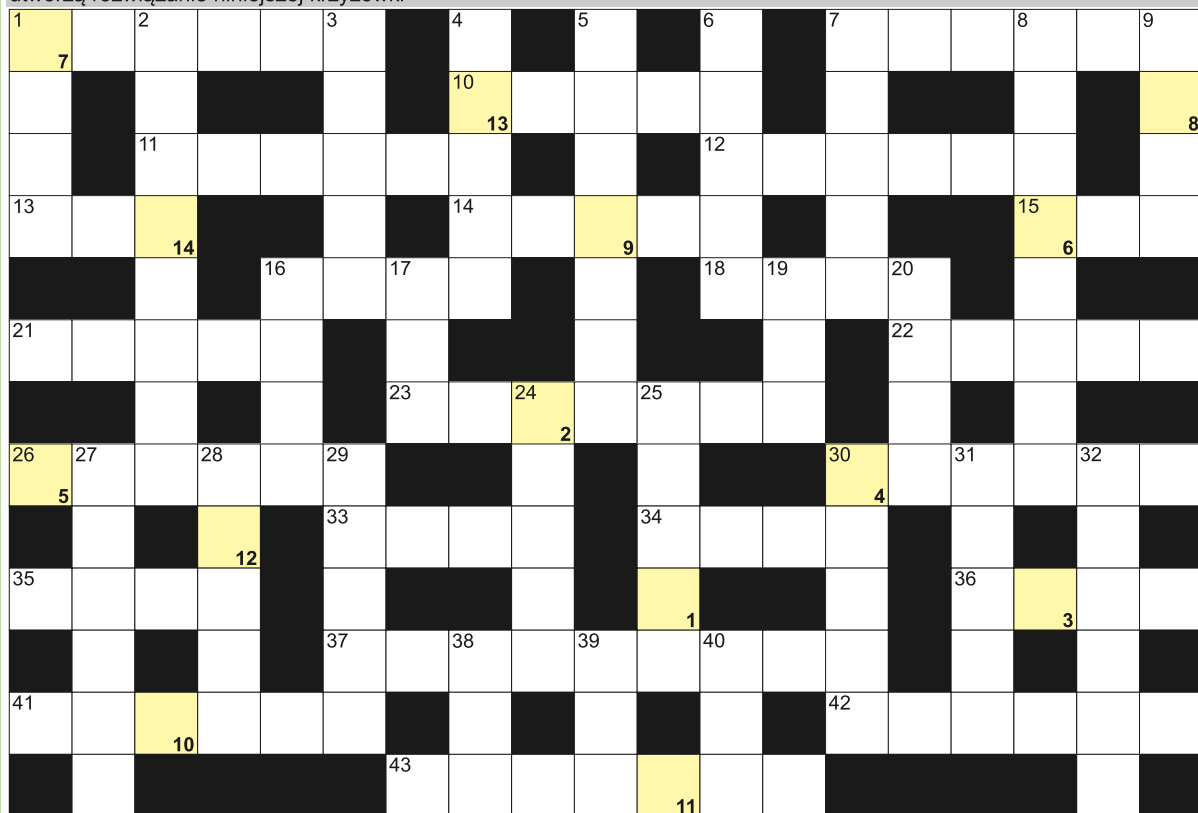
TV Trwam

09:45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z kongresu 12:50 Mateczniki Polskości 13:00 Perły polskiego krajoznawstwa 13:20 Przegląd Tyg. "Niedziela" 13:30 Msza św. 14:30 Ocalałam z rzezi 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczta Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Głos serca

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9;

		9		1			3	
			7	6				9
	7	3			8		5	
7	2				9	1		
9		6	8	3		5		
		5			2		9	
6	9	4		5		3		
8		2	3		6		7	5
	5		2		4		1	6

	2	6	8			3		
	5							6
	7	3		6	5		9	
			7	4				8
7		4				1		2
	8				3		7	9
1						2		4
		2	9					
	6		4	7				

POZIOMO: 1) inaczej o turkusie; 7) bat dżokejów; 10) rewanż, zemsta; 11) listwa dzieląca okno; 12) Oe w fizyce; 13) spoiwo lutownicze, stop; 14) szyjne lub w zbożu; 15) pierwiastek In; 16) dawna opłata za przejście przez most, drogę; 18) panna z powieści Tomka Tryzny; 21) rycerska broń turniejowa; 22) lew z Opowieści z Narnii; 23) francuska kraina ze stolicą w Tuors; 26) karny lub honorowy; 30) w komplecie z mieczem; 33) przywidzenie, omam; 34) trumny jak wazy; 35) stolica Timoru Wschodniego; 36) jego ogon to plusk; 37) osoba wierząca w przeznaczenie; 41) truskawkowa gruszka; 42) historyczna stolica Bretanii; 43) imię matki papieża Leona X.
PIONOWO: 1) obok hetmana w szachach; 2) jeden z miesięcy; 3) łaźnie publiczne w dawnym Rzymie; 4) założyciel salezjanów; 5) krótko, lakonicznie; 6) Edyta, patronka Europy; 7) mazak inaczej; 8) luksusowe auto z Warren w USA; 9) ciężka praca, wysiłek; 16) Twain, autor "Przygód Hucka"; 17) egipski bóg księżycy; 19) Świętek, tenisistka; 20) mysz workowata krótko; 24) zasiada w radzie miasta; 25) humanistyczne lub przyrodnicze; 27) materiał na krzesła; 28) siostra Napoleona Bonaparte; 29) grająca lub wnekowa; 30) despotyczny władca; 31) pomocnik Batmana; 32) operacja chirurgiczna; 38) pierwiastek Tm; 39) gibbon białoreki krócej; 40) pieczenie wy do mięsa.

JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie samogłoski "U". Miejsce wpisuje hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami

na nosie krótkowidza; brat bliźniak Romulusa; warzywo na ćwikłę; rdzenny Paryżanin; egipska bogini nieba; Malcolm, napisał "Pod wulkanem"; włoska waluta przed Euro; załoga łodzi wioślarskiej; strój, ubiór; w parze z Panią; inaczej karpień, kapusta; sygnał ostrzegawczy; metr sześcienny drzewa; zawodowo parzy i podaje kawę; zwyczajna to czystec lekarski; "... obiecana" Reymonta; stolica stanu Georgia w USA; głośna afera obyczajowa; przerzucana w książce; pantera śnieżna, uncja; czarny to szaleń, ptak; potocznie postrzał, heksenszus; parlamentarne lub samorządowe z urną; marka luksusowych aut Hondy; górski jednośląd; region ze stolicą w Bari; stolica amerykańskiego stanu Maine; ceglane ogrodzenie; magiczne przedmioty chroniące posiadaczy; stolica Baszkortostanu; główny składnik bigosu; egipski bóg Księżycy; wyspa ze Świnoujściem; amerykańskie Federalne Biuro Śledcze; Wielki ..., Pustynia Czerwona; latać, szybować; Pismo Święte; inaczej toaleta, ubikacja; Henrik, autor dramatu "Peer Gynt"; amerykański stan z Montgomery; dwiętnasta litera alfabetu greckiego; Bung Karno, były prezydent Indonezji.

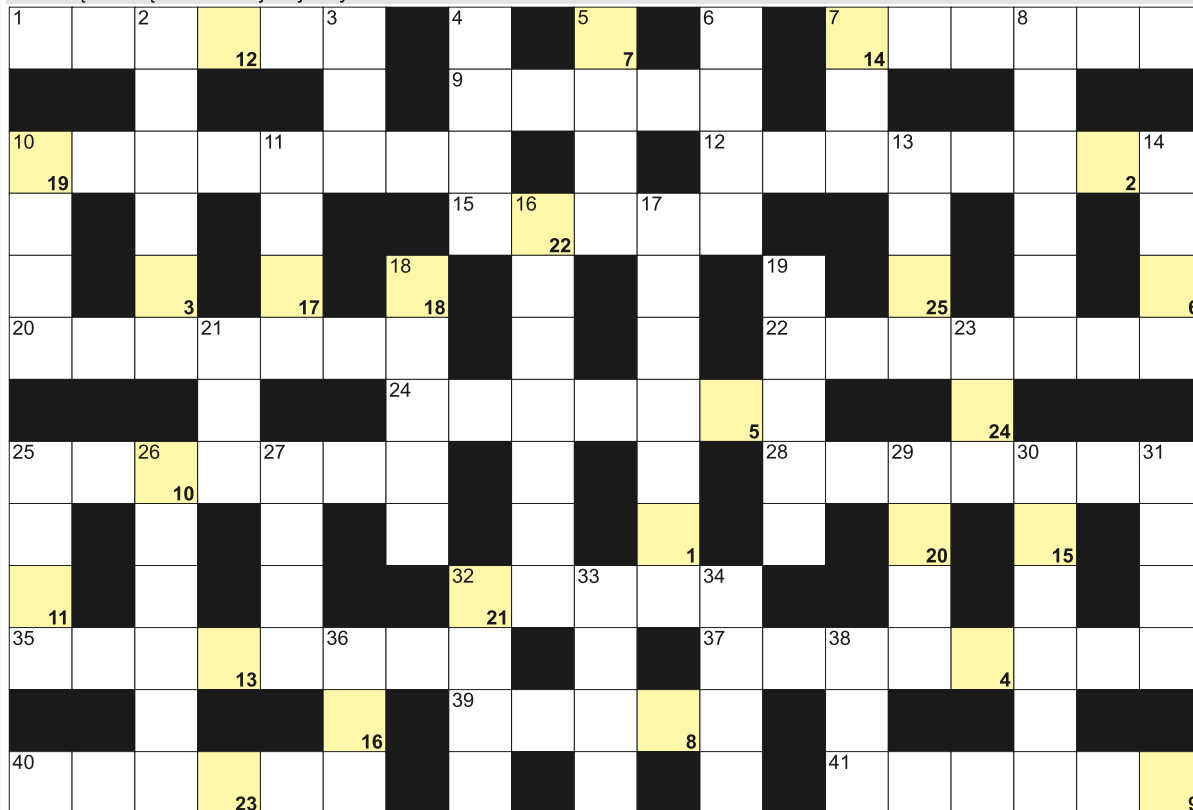
WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów związanych z wycieczką w góry. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: plecak, buty, bluza, czapka, parking, szczyt, szlak, ruiny, kolejka, bilet, kwiaty, konie, stacja, strumyk, droga, nocleg, widoki, wiatr, krzaki, wioska:

R	Y	B	A	L	K	O	N	I	E
S	R	E	B	R	O	P	A	Z	W
K	T	K	Z	B	L	U	Z	A	I
U	W	A	O	E	D	D	E	S	D
B	K	I	C	L	E	R	Z	P	O
I	W	A	A	J	E	L	O	Y	K
L	K	W	I	T	A	J	O	G	I
E	M	I	L	K	Y	Z	K	I	A
T	R	O	C	Z	A	P	K	A	T
W	U	S	I	O	A	N	S	N	Y
N	I	K	T	R	O	P	Z	E	N
U	N	A	K	Z	M	U	C	T	A
K	Y	I	T	A	B	B	Z	Y	L
D	N	S	T	R	U	M	Y	K	A
G	R	O	T	T	O	R	T	O	N
K	A	S	Y	N	O	C	L	E	G

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

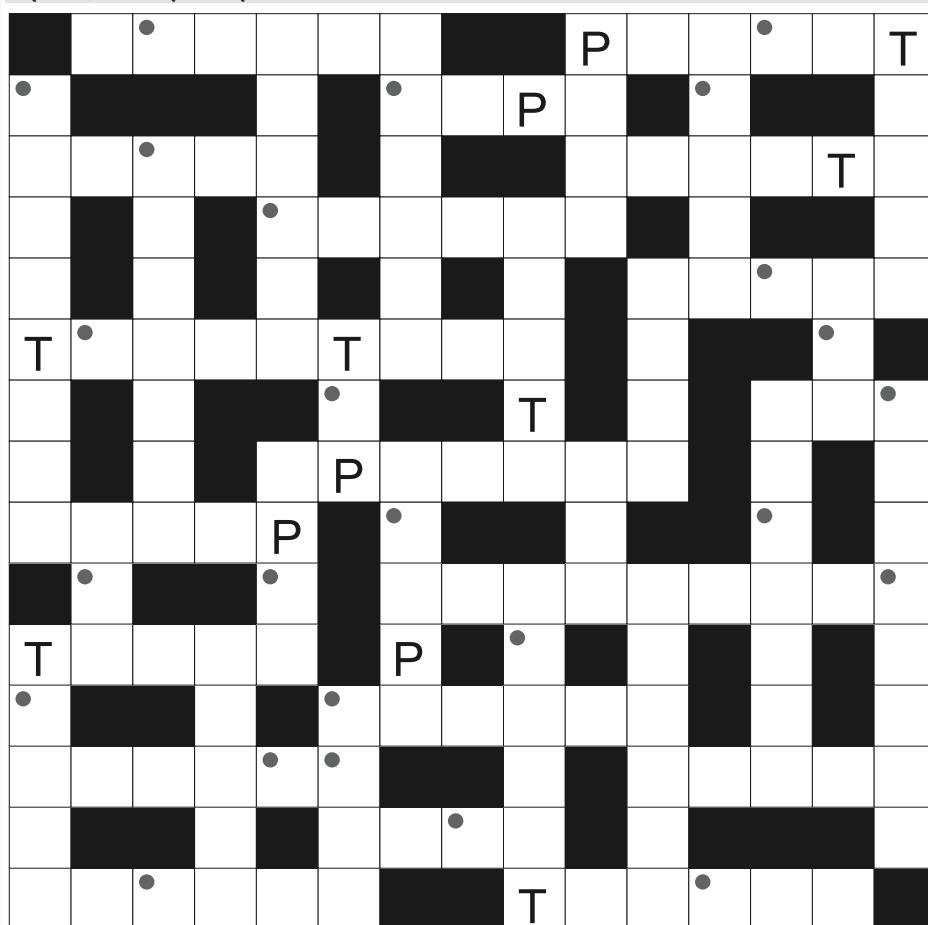
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) punkt centralny, samo centrum; 7) stolica Libanu; 9) słuchacz seminarium duchownego, kleryk; 10) automat z biletami za postój; 12) ... Pamięci Narodowej, IPN; 15) topola drżąca inaczej; 20) jej stolica Asmara; 22) elektryczny lub wybuchowy; 24) miejsce połowu ryb morskich; 25) inaczej diabetyk; 28) celowa dezorganizacja pracy, dywersja; 32) gałąź nauki lub kultury; 35) przyrząd do pomiaru ciśnienia; 37) płacone na dziecko; 39) przemijanie czasu; 40) inaczej orzesznik, drzewo; 41) ujeżdżenie, konkurencja jeździecka. **PIONOWO:** 2) orkiszowe bogate w błonnik; 3) ojciec chrzestny dawniej; 4) wojskowy pakt północnoatlantycki; 5) brwiowe nad oczami; 6) Europejska z Polską; 7) najniższy głos męski; 8) malajski rotan; 10) karne na boisku piłkarskim; 11) odrażający zapach, fetor; 13) choroba Hansena; 14) sztuczka filmowa; 16) Uznański-Wiśniowski, polski astronauta; 17) region z Ajaccio; 18) papiloty inaczej; 19) loki na głowie; 21) trasa lotu pocisku; 23) potocznie o statku kosmicznym obcych; 25) "Kordian i ...", powieść Leona Kruczkowskiego; 26) czubaty to hoacyn, ptak; 27) żelastwo do skupu; 29) nagły rozkwit gospodarki; 30) okres pobytu na koloniac; 31) przenoszą krew do serca; 32) kolczasty na zasieki; 33) ruchoma w kompasie; 34) ... przysięgłych w sądzie; 36) siódma litera alfabetu greckiego; 38) pierwiastek In.

JOLKA z HASŁEM

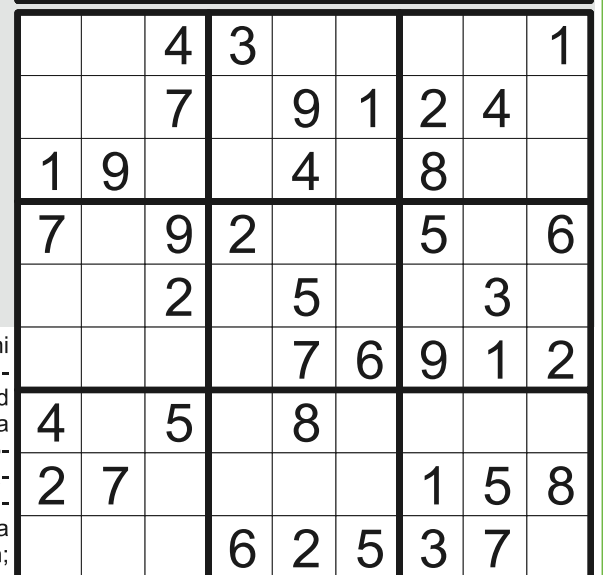
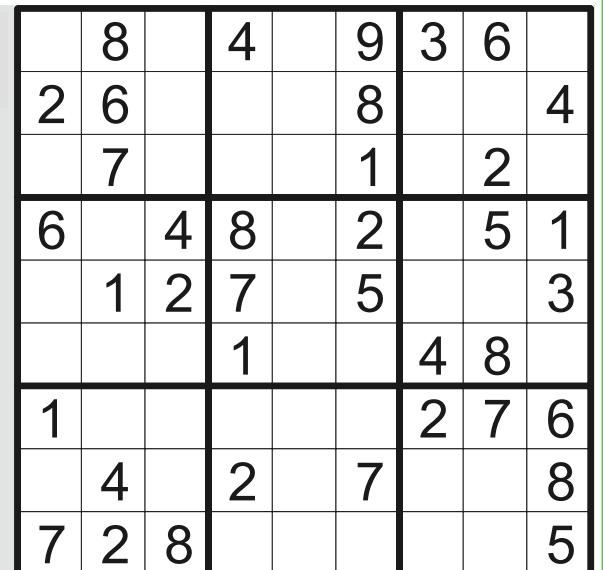
Litery z pól z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Ujawniliśmy wszystkie litery "P" i "T". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól z kropką, czytanych rzędami.

Bławatek na polu; jezioro w Szczecinie; potocznie o pracy; ... Artusa, muzeum w Gdańsku; odynec z lasu; Agrykola w Warszawie; Roussos, grecki piosenkarz; chińska mafia potocznie; William Butler ..., irlandzki poeta; Bolt, były sławny sprinter; rdzenni mieszkańcy Nowej Zelandii; podobne do pszczół; w parze ze śmigusem w wielkanoc; ogórkowa lub pomidorowa; Levin, autor powieści "Dziecko Rosemary"; osobiste w walizce; Winehouse, była brytyjska piosenkarka; dokuczliwy, natrętny owad; na końcu wędki; rowy obronne na linii frontu; nabycie roweru lub domu; stan pod wpływem hipnozy; chory z hiperglikemią; ramune dla japończyka; człowiek przesadnie dokładny; Zedong, były przywódca Chin; dur brzuszny inaczej; "... cudzołóżnic. Proza podróżna", książka Jerzego Pilcha; główny posiłek dnia; inaczej rodzaj, wariant nadwozia; ozdobny pierścień na palcu; darczyńca, finansuje nagrody; jest nim nekropolia; Johannes, kompozytor "Tańców węgierskich"; epitet spreczny, antylogia; inna nazwa równoleżnika; Kossak, Chełmoński lub Picasso; Wschodni ze stolicą w Dili; inaczej o wolnomularzach; myśli przewodnie; wyjazdy w celach krajoznawczych.

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9.

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 nazwisk słynnych światowych kompozytorów. Wykreślisz ich wszystkich od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos. Znajdź i wykreśl: Moniuszko, Paderewski, Rytel, Gershwin, Berg, Haydn, Mozart, Bizet, Chopin, Rota, Bach, Orff, Wagner, Shore, Puccini, Verdi, Kilar, Vivaldi, Dvorak, Lehar.

RADOŚĆ KRÓLOWAŁA TEGO DNIA

Nieczęsto widuje się tyle radości na scenie. Zawsze jest jednak ona obecna podczas wojewódzkiego turnieju tańca nowoczesnego osób niepełnosprawnych. Tegoroczna, ósmy już edycja, odbyła się w Lidzbarku Warmińskim, a radość nie tylko biła ze sceny, ale też królowała na widowni.

Do turnieju zapraszamy co roku 10 zespołów tanecznych z warsztatów terapii zajęciowych i środowiskowych domów samopomocy z naszego regionu — opowiada Agata Misiewicz, prezes Lidzbarskiego Stowarzyszenia „Aktywni w Niepełnosprawności”. — Dla nas, organizatorów, najważniejsza jest dobra zabawa uczestników, wymiana doświadczeń, integracja, a nie rywalizacja, dlatego mamy 10 kategorii i wszystkie nagrody są równorzędne.

VIII Wojewódzki Turniej Tańca Nowoczesnego Osób Niepełnosprawnych odbył się 13 maja w Lidzbarskim Domu Kultury. Jak zwykle zachwyił widownię różnorodnością i kreatywnością. Występy mogły być inspiracją dla wielu artystów. Oczarowały barwami, choreografią, a przede wszystkim entuzjazmem występujących zespołów.

To, jak bardzo uczestnicy Wojewódzkiego Turnieju Tańca Nowoczesnego Osób Niepełnosprawnych angażują się w to wydarzenie, sprawia, że emocje sięgają zenitu. Dlatego organizatorów, czyli Lidzbarskie Stowarzyszenie „Aktywni w Niepełnosprawności” i Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Lidzbarku Warmińskim, wspierają joannici, którzy czuwają nad zdrowiem i bezpieczeństwem tancerzy.

Pierwszy turniej odbył się w 2018 roku, a jego pomysłodawczynią była ówczesna prezes Aktywnych w Niepełnosprawności Monika Damszel. Jej dzieło kontynuuje od 2020 roku Agata Misiewicz, wspierana przez Małgorzatę Jankowską, kierowniczkę PŚDS w Lidzbarku Warmińskim. Projekt jest współfinansowany ze środków samorządu województwa warmińsko-mazurskiego i ma patronat burmistrza Lidzbarka Warmińskiego Jacka Wiśniowskiego, który zwrócił uwagę na to, że wszyscy, którzy angażują się w to wydarzenie, kierują się miłością do ludzi i tak powinno być. — Kochajmy się, bo życie jest krótkie — powiedział.

Starostwo powiatowe reprezentował tego dnia wicestarosta Jarosław Kogut, który pogratulował przedsięwzięcia i razem z organizatorami oraz zastępcą burmistrza Tomaszem Nykielewiczem wręczał medale i nagrody. Akto je dostał i za co?

Za efekt zaskoczenia nagrodę zdobył Powiatowy Środowiskowy Dom Samo-

pomocy w Lidzbarku Warmińskim. W kategorii opowieść taneczna wyróżnienie powędrowało do Środowiskowego Domu Samopomocy w Piotraszewie, kolor na scenie to kategoria, która należała w tym roku do Środowiskowego Domu Samopomocy w Lidzbarku Warmińskim, a najlepszym doborem muzycznym mógł

pochwalić się Środowiskowy Dom Samopomocy w Henrykowie.

Komisji turnieju najbardziej przypadły do gustu charakterystyka Środowiskowego Domu Samopomocy w Żelaznej Górze, harmonia ruchu ŚDS z Górowa Haweckiego i wyraz artystyczny Warsztatu Terapii Zajęciowej w Dobrym

Mieście. Za taniec zespołowy nagrodę wręczono ŚDS Pieniężno, a choreografię WTZ Orneta. Natomiast ŚDS Frombork okazał się najbardziej kreatywny.

Między prezentacjami rywalizujących zespołów na scenie LDK wystąpili też inni artyści — goście. Tradycyjnie pojawiła się młodzież ze studia tańca

Dance Control, a na handpanie zagrał Michał Orłowski. Swoje piękne tańce przedstawiły również panie z zespołu Czerwone Korale. Wszyscy oczywiście zebrali gromkie owacje.

Kolejny, dziewiąty turniej już za rok, a za dwa lata będzie pierwszy okrągły, bo dziesiąty jubileusz.

EWA LUBIŃSKA

MOGĄ PŁOSZYĆ WILKI

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał zgody na umyślne płoszenie wilków w czterech gminach województwa warmińsko-mazurskiego.

Decyzje dotyczą Gietrzwałdu, Kalinowa, Mrągowa i Kurzętnika. Podobne pozwolenia otrzymały także dwie osoby fizyczne. Działania mają być odpowiedzią na zgłoszenia o pojawianiu się wilków w pobliżu zabudowań i gospodarstw.

RDOŚ podkreśla, że zgody nie oznaczają możliwości prewencyjnego płoszenia drapieżników. Działania mogą być podejmowane wyłącznie wtedy, gdy wilk faktycznie pojawi się na określonym terenie.

Dozwolone jest m.in. użycie urządzeń hukowych, rac i pistoletów hukowych. W ciągu dnia można ich użyć maksymalnie cztery razy, w odstępach 15-minutowych. W nocy dopuszczalne są dwa użycia w odstępach 30-minutowych.

Zgody obejmują ściśle określone metody. W przypadku użycia strzelb CO2 RAM T4E HDX 68 o energii poniżej 17 dżuli dopuszczalne jest celowanie wyłącznie w bok lub zad zwierzęcia. Zabronione jest celowanie w głowę.

Nie wolno również używać armatek hukowych, które mogłyby negatywnie wpływać na inne chronione gatunki.

W Gietrzwałdzie zgoda obejmuje m.in. Sząbruk, Nagłady, Unieszewo, Pęglity, Tomaryny, Biesal, Guzowy Piec, Śródkę, Woryty, Rentyny i Łupstych. Mieszkańcy tych miejscowości mogą występować

do gminy o oficjalną zgodę na płoszenie wilków. Według przekazanych informacji na razie zgłosiła się jedna osoba.

Samorząd Gietrzwałdu wystąpił także do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o zgodę na odstrzał wilków. Ten wniosek jest obecnie rozpatrywany.

Wilki w Polsce są objęte ochroną gatunkową, dla-

tego wszelkie działania wobec nich wymagają zgody odpowiednich organów ochrony środowiska. Wydane decyzje dotyczą płoszenia, a nie odstrzału. Urzędnicy zaznaczają, że każda interwencja musi być uzasadniona realną obecnością zwierzęcia i prowadzona w granicach określonych w zezwoleniu.

AL

CHCIAŁ WYMUSIĆ NA OJCU, BY TEN DAŁ MU PIENIĄDZE. ZADZWONIŁ NA 112

Bezpodstawne wezwanie służb ratunkowych nie jest formą żartu, lecz stanowi wykroczenie. Zgodnie z art. 66 kodeksu wykroczeń, takie działanie może skutkować nałożeniem grzywny, karą ograniczenia wolności, a nawet aresztem. Przekonał się o tym 41-letni mężczyzna, który za bezpodstawne wezwanie służb został ukarany mandatem karnym.

Dżurny szczycieńskiej komendy otrzymał zgłoszenie od mężczyzny, który poinformował o agresywnym ojcu, który miał wyrzucić leki zgłaszającego.

Na wskazany adres natychmiast skierowano patrol Policji. Na miejscu zastali 41-letniego zgłaszającego oraz jego rodziców. Policjanci ustalili, że zgłaszający chciał uzyskać od rodziców pieniądze na własne wydatki. Rodzice nie chcieli mu przekazać pieniędzy, w wyniku czego syn poinformował ich, że zadzwoni na numer alarmowy, aby zrobić im na złość.

41-letni mężczyzna potwierdził, iż zadzwonił na numer alarmowy, bo chciał wymusić na ojcu, by ten dał mu pieniądze. W związku z bezpodstawnym wezwaniem Policji, mężczyzna został ukarany mandatem karnym.

Nieuzasadnione wezwanie służb ratunkowych – na przykład by celowo przekazać fałszywe informacje – może sprawić, że pomoc nie dotrze na czas do osób faktycznie potrzebujących wsparcia.

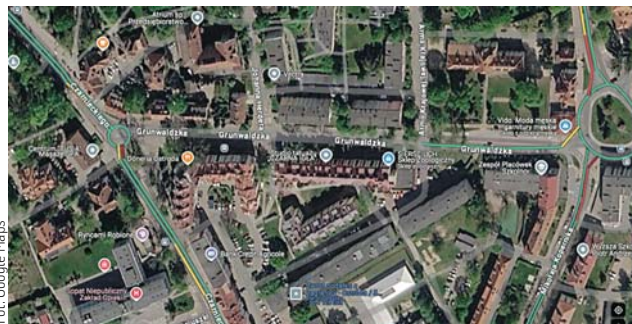
Wciąż odnotowywane są przypadki zgłoszeń, które okazują się całkowicie bezzasadne. Często wynikają one z nudy, chęci żartu, złośliwości wobec innych albo zwykłej nieodpowiedzialności. Takie działania nie pozostają bez konsekwencji i spotykają się z odpowiednią reakcją służb. (NW)

REMONT ULICY GRUNWALDZKIEJ CORAZ BLIŻEJ

Grunwaldzka to jedna z głównych ulic w Ostródzie. Remont spowoduje zamknięcie jej dla ruchu na odcinku od ronda na wysokości ulicy S. Czarnieckiego do ulicy Armii Krajowej. Potrwa kilka miesięcy.

Umowa z wykonawcą, podpisana 30 kwietnia, objęła modernizację i remont trzech odcinków dróg powiatowych. Oprócz Grunwaldzkiej w Ostródzie to także przebudowa ulicy Dworcowej w Morażu i remont drogi nr 1216N na odcinku Bednarki – Ryn. Wykonawcą wszystkich robót została firma Colas Polska, wybrana w ramach przeprowadzonego postępowania przetargowego. Całkowity koszt robót drogowych to około 8,6 mln zł, z czego 70 proc. kosztów kwalifikowanych stanowi dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Pozostała część (około 2,7 mln zł) to własne środki powiatu.

W ramach trzech zadań zakres prac na łącznej dłu-

gości 3,52 km dróg obejmuje m.in. wzmocnienie istniejącej nawierzchni nowymi warstwami bitumicznymi, przebudowę lub remont chodników i zjazdów, doświetlenie przejść dla pieszych, postawienie przystanków autobusowych oraz ustawienie elementów bezpieczeństwa ruchu.

Remont ulicy Grunwaldzkiej w Ostródzie ma się rozpocząć w czerwcu

i zakończyć do listopada. Zniknie ostatni odcinek kamiennej kostki na tej ulicy i ostatni odcinek wymagający pilnej modernizacji. Zarząd Dróg Powiatowych już przekazał wykonawcy teren budowy. Remontowany odcinek zostanie całkowicie zamknięty dla ruchu; kierowcy muszą liczyć się z utrudnieniami. Obecnie przygotowany jest sche-

mat zmiany organizacji ruchu w tej części miasta.

Przygotowuje się do niej również miejska komunikacja. W czasie remontu autobusy nie będą kursować dotychczasową trasą przez ulicę Grunwaldzką na odcinku od Ronda Solidarności przez Rondo Weteranów Misji Zagranicznych do ronda na wysokości ul. S. Czarnieckiego, lecz zostaną skierowane objazdem przez ulice W. Jagielly i S. Czarnieckiego.

Zmiany dotyczą następujących linii: L1, L1Św, L3Św, L6 i L7. Dokładna data wprowadzenia objazdów oraz obowiązowania zmienionych rozkładów jazdy zostanie podana po zatwierdzeniu organizacji ruchu przez odpowiednie służby.

REKLAMA

komunikat

BURMISTRZ MIASTA IŁAWY

zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych na temat projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Iławy

Konsultacje odbywają się w terminie od 18 maja 2026 r. do 15 czerwca 2026 r. i obejmują:

- 1) zbieranie uwag do projektu planu miejscowego;
- 2) ankietę, która dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Iławy <https://bip.umilawa.pl/> (zakładka: Prawo lokalne > Zagospodarowanie przestrzenne miasta > Dokumenty w opracowaniu > MPZP dla fragmentu obrębu ewidencyjnego Iława 9);
- 3) spotkanie otwarte, które odbędzie się dnia 3 czerwca 2026 r. o godz. 15.30 w siedzibie Urzędu Miasta Iławy, ul. Niepodległości 13, 14-200 Iława, w pokoju nr 215 oraz poprzez platformę komunikacji internetowej Microsoft Teams – link do spotkania na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Iławy <https://bip.umilawa.pl/> (zakładka: Prawo lokalne > Zagospodarowanie przestrzenne miasta > Dokumenty w opracowaniu > MPZP dla fragmentu obrębu ewidencyjnego Iława 9).

Z projektem planu miejscowego można zapoznać się w siedzibie Urzędu Miasta Iławy, w pokoju nr 205 w godzinach 8.00-15.00 oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Iławy <https://bip.umilawa.pl/>.

Co, gdzie, kiedy?

Olsztyńskie kina \ Olsztyn

OLSZTYŃSKIE KINA Poniedziałek, 18 maja

REPERTUAR MULTIKINO

DIABEŁ UBIERA SIĘ U PRADY 2 / napisy: 10:00, 12:40, 14:20, 15:20, 17:00, 18:00, 18:45, 19:40, 20:40
 MICHAEL / napisy: 11:50, 14:40, 15:10, 17:30, 20:50
 MORTAL KOMBAT 2 / napisy: 13:00, 18:20, 21:00
 MORTAL KOMBAT 2 / dubbing: 10:20, 15:40, 19:20
 TOP GUN / napisy: 20:00
 TOP GUN: MAVERICK / napisy: 17:20
 OBSESJA / napisy: 13:00, 15:30, 18:00, 20:30
 KUROZAJĄC I ŚWIĄTYNIA ŚWISTAKA / familijny / dubbing: 10:20, 12:30, 15:00, 17:10
 IRON MAIDEN: BURNING AMBITION / napisy: 21:25
 BILLIE EILISH - HIT ME HARD AND SOFT: THE TOUR / napisy: 12:30, 18:10
 SUPER MARIO GALAXY FILM / familijny / dubbing: 14:50
 SPRAWIEDLIWOŚĆ OWIEC / dubbing: 10:00, 13:45, 16:15
 PROJEKT HAIL MARY / napisy: 20:20
 PUCIO / dubbing: 10:30, 12:30
 BLUEY W KINIE: KOLEKCJA ZABAWY Z PRZYJACIÓŁMI / dubbing: 10:20
 ZA DUŻY NA BAJKI 3: 10:00

REPERTUAR HELIOS

TOP GUN / napisy: 18:30
 IRON MAIDEN: BURNING AMBITION / napisy: 20:45
 OBSESJA / napisy: 12:15, 16:30, 19:00, 21:30
 KUROZAJĄC I ŚWIĄTYNIA ŚWISTAKA / familijny / dubbing: 11:45, 12:30, 14:00, 16:20
 DIABEŁ UBIERA SIĘ U PRADY 2 / napisy: 12:45, 15:30, 17:15, 18:15, 20:00, 21:00
 MORTAL KOMBAT 2 / napisy: 18:45, 19:45
 MORTAL KOMBAT 2 / dubbing: 13:20, 14:20, 16:00
 MICHAEL / napisy: 11:30, 17:00, 20:15
 BILLIE EILISH - HIT ME HARD AND SOFT: THE TOUR / napisy: 19:20, 21:20
 SUPER MARIO GALAXY FILM / familijny / dubbing: 13:10, 15:40
 SPRAWIEDLIWOŚĆ OWIEC / dubbing: 14:40, 16:50
 PUCIO / dubbing: 12:00, 15:00
 PROJEKT HAIL MARY / napisy: 13:30

18 maja STYK. MOST NAD ŁYNĄ CZ. 5

Olsztyn
 „STYK. Most nad Łyną” to dwumiesięczny projekt międzypokoleniowy łączący młodzież i seniorów poprzez rozwój kompetencji społecznych, cyfrowych i artystycznych, zakończony wspólnym działaniem performatywnym nad rzeką Łyną. Punktem wyjścia jest metafora dwóch brzegów – dwóch pokoleń, dwóch języków świata: technologii i natury, przyspieszenia i uważności. Projekt zakłada stworzenie bezpiecznej przestrzeni spotkania, w której młodzież i seniorzy nie tylko wymieniają się umiejętnościami, ale wspólnie przyjrzą się współczesności i swojej odpowiedzialności za jej kształt.
Godz. 13.30, Kamienica Naujacka MOK Olsztyn, ul. Dąbrowszczaków 3.

18 maja NA STYKU – CZYTELNIĄ SZTUKI BWA. ALEKSANDRA KOPERDA – KOLEKCJE DIZAJNU Olsztyn

Zapraszamy na spotkanie wokół książki „Kolekcje dizajnu” – fascynującej podróży przez prywatne światy polskich kolekcjonerów. Autorzy opowiadają o ludziach, którzy nie tylko zbierają przedmioty, ale ratują je od zapomnienia – figurki Lego, porcelana z Ćmielowa, kilimy, meble z PRL-u, kałamarnice – każda kolekcja to mikrokosmos i opowieść o emocjach, pasji i historii. Animatorka kultury, historyczka sztuki, dziennikarka, autorka książek o dizajnie Odwiedziny. Rozmowy o dizajnie, Dizajn miejsc codziennych, Teraz polski dizajn, Kolekcje dizajnu, kuratorka wystaw, wykładowczyni Instytutu Sztuki i Designu UKEN. Od 2016 roku prowadzi „Hygge Blog”, gdzie opowiada o inspirujących ludziach – projektantach, dizajnerach, artystach, rzemieślnikach – i o wnętrzach, w których żyją, o dizajnie pisze m.in. dla magazynów Vogue i Architectural Digest.
Godz. 17.30, BWA Olsztyn | HALA URANIA, al. Marsz. Józefa Piłsudskiego 44.

19 maja SPOTKANIE Z POETKĄ OLIVIĄ JARON Olsztyn

Przed nami kolejne spotkanie, które poprowadzi Piotr Siwecki, opiekujący się talentami w Pracowni Literackiej MOK. To będzie również spotkanie z pasją tworzenia. Popołudnie, w którym można spędzić czas niespiesznie, zadawać pytania, dzielić się refleksją i odnaleźć spokój w świecie słów. Porozmawiamy o twórczości, inspiracjach, debiutach i procesie pisania – a przede wszystkim posłuchamy wierszy na żywo. To wydarzenie, w trakcie którego poznamy kolejną uzdolnioną twórczynię z Olsztyna.
Godz. 17.00, Biblioteka Jaroty – filia nr 6, ul. Jarocka 65.

19 maja CZAS WŁASNY. O GODNOŚCI, KTÓREJ NIE DAJE PRACA Olsztyn

Czy czas wolny to luksus dla wybranych, czy warunek możliwości bycia obywatelem? Czy „ładowanie baterii”, by wydajnie pracować, to jedyne, co nam zostało z marzeń o wolności? Zapraszamy na trzecią debatę z cyklu spotkań z finalistkami i finalistami Nagrody im. Marcina Króla 2026. Tym razem w Olsztynie zderzymy ze sobą dwie skrajnie różne, choć uzupełniające się opowieści o polskim losie i prawie do odpoczynku.
Godz. 18.00, Zajezdnia trolejbusowa MOK Olsztyn, ul. Knosały.

20 maja „VALLE D'AOSTA – W SERCU ALP” // SPOTKANIE Olsztyn

Spotkanie poświęcone regionowi Valle d'Aosta we Włoszech. W programie przedstawienie charakterystyki najmniejszego regionu kraju, jego położenia w Alpach oraz dziedzictwa rzymskiego i średniowiecznego, w tym zamków i lokalnych tradycji. Omówione zostaną także wybrane szlaki piesze i rowerowe, m.in. Cammino Balteo oraz Via Francigena, a także codzienne życie w regionie i jego współczesny charakter.
Godz. 17.30, Dom Europy na Warmii i Mazurach, Dąbrowszczaków 39.

21 maja PUCHAR EUROPY W TRIATHLONIE OLSZTYN 2026 Olsztyn

Po raz kolejny Olsztyn stanie się areną zmagania najlepszych sportowców w Europie, którzy będą rywalizować w imprezie rangi Pucharu Europy w Triathlonie na dystansie Sprint. Sobotnie zawody odbędą się na ulicach Kapitańskiej, Sielskiej oraz Schumana, natomiast etap pływacki poprowadzony na Jeziorze Ukiel. Zawody triathlonowe w Olsztynie co roku są znakomitym widowiskiem, począwszy od spektakularnego skoku z pomostu do wody ok 70 zawodników, poprzez bardzo dynamiczny etap rowerowy i biegowy. Układ trasy zawodów pozwala na ciągłe śledzenie rywalizacji co dodatkowo przyciąga uwagę kibiców. Liczymy na jak najlepsze wyniki reprezentantów Polski, którzy niejednokrotnie stawali na podium Pucharu Europy w Olsztynie w poprzednich latach.
Godz. 8.00, CRS Ukiel przy ul. Kapitańskiej w Olsztynie.

OGŁOSZENIA DROBNE / REKLAMA / KONDOLENCJE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM 16 ha ziemi rolnej. 10 km od Olsztyna tel. 601-538-010

WWW.DOMKIHO-LENDERSKIE.EU,
503-103-703

GAZETA OLSZTYŃSKA

AR+KA USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michalowska Anna Michalowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

REKLAMA

131260pb1-a-G

JUŻ OTWARTE! DOM POGRZEBOWY OLSZTYN-DYWITY

USŁUGI POGRZEBOWE • pogrzeby urnowe od 4800 zł
OFERUJEMY:

- * kremację w naszym krematorium
- * salę pożegnań z możliwością organizacji mszy pogrzebowej
- * nowoczesną chłodnię
- * trumny, urny
- * limuzynę pogrzebową marki Mercedes

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com

391260pb1-a-G

ODCHODZI JAKO LEGENDA

Robert Lewandowski po zakończeniu sezonu odejdzie z Barcelony. Tym samym kończy kolejny etap kariery klubowej Polaka. Niezbyt długi, ale najbardziej spektakularny. Wprawdzie najgłośniejsze sukcesy osiągnął w Bayernie Monachium, na czele z triumfem w Lidze Mistrzów i strzeleckim rekordem Bundesligi, jednak to Barcelona przyniosła mu największy splendor.

Po czterech latach pełnych wyzwań i ciężkiej pracy czas na zmiany. Odchodzę z poczuciem, że zadanie zostało wykonane. Trzy tytuły mistrzowskie w cztery sezony. Nigdy nie zapomnę, jaką miłością obdarzyli mnie kibice od pierwszych dni. Katalonia to moje miejsce na ziemi” – napisał 37-letni Polak.

Do Barcelony Robert Lewandowski przeniósł się przed rozpoczęciem sezonu 2022/23 z Bayernu Monachium za 45 milionów euro (plus pięć milionów w możliwych bonusach). Było to niedługo po tym, jak po raz ósmy został mistrzem Niemiec, a po raz siódmy królem strzelców Bundesligi.

Już w pierwszym sezonie był najskuteczniejszym piłkarzem hiszpańskiej ekstraklasy z 23 golami. Z czasem jego forma spadała, ale i tak przyczynił się do zdobycia przez klub łącznie siedmiu trofeów: trzech tytułów mistrza kraju, Pucharu oraz trzech Superpucharów Hiszpanii.

„DZIĘKUJĘ WSZYSTKIM, KTÓRYCH POZNAŁEM W CIĄGU TYCH CZTERECH PIĘKNYCH LAT. SZCZEGÓLNE PODZIĘKOWANIA DLA PREZESA LAPORTY, KTÓRY DAŁ MI SZANSE PRZEŻYCIA TEGO NIEWIARYGODNEGO ETAPU MOJEJ KARIERY. BARCA WRÓCIŁA TAM, GDZIE JEJ MIEJSCE. VISCA EL BARÇA. VISCA CATALUNYA” – NAPISAŁ LEWANDOWSKI.

O Polaku w samych superlatywach wypowiadał się trener „Dumy Katalonii” Hansi Flick. Niemiecki szkoleniowiec na sobotniej konferencji prasowej potwierdził, że rozmawiał z piłkarzem, który spotkał się też z całą drużyną i pożegnał się z nią.

– Praca z nim to przywilej. Jest profesjonalistą, każdego dnia pracuje na najwyższym poziomie i wyciska ze swojego organizmu wszystko, co może. To przykład do naśladowania dla młodszych graczy. Dlatego nadal jest na tak wysokim poziomie. Skoro chciał coś zmienić, to dobrze i dla niego, i dla zespołu, bo będziemy mogli go trochę przebudować. To fantastyczny człowiek i światowej klasy piłkarz – powiedział Hansi Flick

Culer na zawsze

Według danych serwisu Transfermarkt, Lewandowski rozegrał w Barcelonie 191 meczów ostawkę, w których zdobył 119 bramek.

„Przybył jako gwiazda. Odchodzi jako legenda. Dziękujemy za każdą bramkę, za każdą bitwę i każdy magiczny moment w naszych barwach. Culer na zawsze” – napisano na koncie Barcelony na platformie X.

W ostatnich miesiącach rola Polaka w drużynie była coraz skromniejsza. W tym sezonie w ekstraklasie od pierwszej minuty zagrał tylko 15 razy, do tego 14-krotnie wchodził z ławki. W tych 29 występach zdobył 13 bramek.

Wiek to tylko liczba

– Myślę, że mój wiek nie ma znaczenia. Moje ciało jest dużo młodsze. Czuję się lepiej niż np. w wieku 29 lat – powiedział Lewandowski

latem 2022 roku, na pierwszej konferencji prasowej po przejściu z Bayernu do Barcelony.

Od tego czasu minęły prawie cztery lata i już wiadomo, że wiek ma znaczenie, a upływ czasu dotyka wszystkich, nawet największe gwiazdy.

W sezonie 2022/23 zdobył 23 ligowe bramki, zostając królem strzelców, a w kolejnych – 19 i 27. W obecnym, na dwie kolejki przed końcem, ma tylko 13 trafień.

Doświadczony napastnik rozegrał dotychczas 29 meczów w obecnej edycji Primera Division, ale aż w 14 wchodził z ławki rezerwowych. Zdarzały się spotkania, które w całości oglądał z boku. Nie pomagały mu na pewno kłopoty zdrowotne. Drobne, ale coraz częstsze.

Co będzie dalej?

Z każdym tygodniem stawało się coraz bardziej oczywiste, że – wobec wygasającego w czerwcu kontraktu – Lewandowski zwiąże swoją przyszłość z innym klubem.

Z jakim? Kapitan reprezentacji Polski ma propozycje z wielu zespołów, a teraz ta lista na pewno się wydłuży. W mediach kojarzono go już m.in. z Juventusem Turyn, Milanem, FC Porto (klub zaprzeczył), przedstawicielami amerykańsko-kanadyjskiej MLS, a przede wszystkim – ligi saudyjskiej. Według informacji WP

Sportowe Fakty Lewandowski kusi Al-Hilal, a doświadczony napastnik może zarabiać nawet 90 milionów euro za sezon.

Pod znakiem zapytania stoi również jego przyszłość w reprezentacji, ale wydaje się, że – mimo porażki biało-czerwonych w finale barażu ze Szwecją (2:3) o mundial – nie opuści tego okrętu i pozostanie na Ligę Narodów oraz eliminacje Euro 2026.

Obawy kibiców o zakończenie kariery „Lewego” w kadrze były już w 2025 roku. I to znacznie poważniejsze. Słynny napastnik, tłumacząc się zmęczeniem sezonem, nie wziął udziału w czerwcowym zgrupowaniu. Wkrótce potem doszło do trzęsienia ziemi w reprezentacji.

Kilka dni przed wyjazdowym meczem z Finlandią w eliminacjach MŚ 2026 ówczesny selekcjoner Michał Probiez podjął decyzję o odebraniu Lewandowskiemu opaski kapitana, który w odpowiedzi zrezygnował z występów pod wodzą tego szkoleniowca. Atmosfera wokół kadry była fatalna. 10 czerwca biało-czerwoni przegrali w Helsinkach 1:2, a kilkadziesiąt godzin później Probiez zrezygnował z pracy.

Miesiąc później selekcjonerem został Jan Urban, który szybko przywrócił Lewandowskiemu opaskę. Piłkarz odpłacił mu czterema golami w eliminacyjnych

meczach, w tym w półfinale barażowym z Albanią (2:1).

Krótki, jak się okazało, rozbrat napastnika Barcelony z drużyną narodową odbił się szerokim echem w europejskim futbolu, ponieważ mowa o zawodniku wybitnym, od lat jednym z najlepszych na świecie.

Żegna się z podniesioną głową

„To już oficjalne” – napisał kataloński dziennik „Mundo Deportivo” o odejściu Lewandowskiego, o którym mówiło się głośno od kilku tygodni. „Lewandowski mówi »adios« Barcelonie” – dodał dziennik „El País”.

Dziennik „As” przypomniał, że sprowadzenie 34-letniego wówczas Le-

wandowskiego do klubu nie obyło się bez krytyki pod adresem prezesa Barcelony Joana Laporty. Jednak jak się okazało, Polak stał się jednym z kluczowych elementów poprawy wyników „Blaugrany” w ostatnich latach – dodała gazeta.

„Lewandowski stracił na znaczeniu w Barcelonie, ale nadal jest poszukiwany na rynku” – zauważył dziennik.

Polak, który w sierpniu skończy 38 lat, nie ogłosił na razie, gdzie zagra w przyszłym sezonie. Media łączyły go do tej z Arabią Saudyjską, USA lub ligą włoską.

„Lewandowski pożegna się z podniesioną głową, zostając jedną z legend klubu” – dodał „Mundo Deportivo”.

PAP/RED.

LECH CELUJE W LIGĘ MISTRZÓW

PIŁKA NOŻNA Lech Poznań zdobył 10. tytuł w historii klubu i w lipcu po raz kolejny rozpocznie walkę o Ligę Mistrzów. Jak przyznał trener poznańskiej drużyny Niels Frederiksen szansa na grę w najbardziej prestiżowych rozgrywkach będzie większa niż rok temu.

Lechici w sobotni wieczór na stadionie Radomiaka świętowali mistrzostwo Polski. Celebracja z kibicami miała później miejsce w środku nocy na jednym z parkingów na autostradzie A między Warszawą a Łodzią, a autokar z piłkarzami do Poznania dotarł nad ranem. Przed „Kolejorzem” jeszcze ostatni ligowy mecz z Wisłą Płock, oficjalna feta mistrzowska i czas na urlopy. A po nich kolejne wyzwania – największe to kwalifikacje Ligi Mistrzów. Mistrz kraju rywalizację rozpocznie od drugiej rundy eliminacyjnej.

– Przed nami ciekawa perspektywa, zarówno dla klubu, jak i piłkarzy. Znow zagramy w kwalifikacjach Champions League i będziemy nieco lepiej rozstawieni niż w poprzednim sezonie. A co za tym idzie, te szanse będą nieco większe. Natomiast nie znaczy to, że będzie łatwiej. To jest jednak długa droga, wiele trudnych spotkań – mówił krótko po spotkaniu w Radomiu Frederiksen.

Jak dodał, każdy marzy, by zagrać w Lidze Mistrzów, a Lechowi nigdy dotąd nie udało się tego dokonać.

– Bez wątpliwości to jest coś bardzo atrakcyjne-

go zagrać w najlepszych rozgrywkach klubowych w Europie – zarówno dla kibiców, piłkarzy, klubu, ale i też trenerów – podkreślił.

Kogo wylosują?

W wielu krajach mistrzowie nie zostali jeszcze wyłonieni, ale potencjalnymi rywalami „Kolejorza” w drugiej rundzie kwalifikacji są m.in. są: Aarhus (Dania), FC Thun (Szwajcaria), Mjallby (Szwecja), Vikingur Reykjavik (Islandia), Kajrat Almaty (Kazachstan), CS Universitatea

Craiova (Rumunia), Ryga FC (Łotwa), KI Klaksvik (Wyspy Owcze), The New Saints (Walia), Flora Tallinn (Estonia), Larne (Irlandia Północna) oraz Petrolul (Mołdawia). Mistrz Polski ma dużą szansę być rozstawionym w każdej rundzie eliminacyjnej.

Liga Mistrzów marzy się również prezesowi klubu Piotrowi Rutkowskiemu, który za swojej kadencji już kilka razy musiał obejść się smakiem.

– Na pewno trzeba mieć trochę szczęścia w losowaniu. Naszą ambicją, ma-

– drużyna zaczyna regularnie sięgać po mistrzostwo kraju i grać w Europie w fazie ligowej, czy wcześniej – pucharowej. Władze klubu nie boją się też już płacić za transfery piłkarzy kwot powyżej miliona euro, podczas gdy nie tak dawno często pozyskiwano zawodników w ramach transferu bezgotówkowego.

– OBRONILIŚMY MISTRZOSTWO I TO NIE JEST PRZYPADEK. JEST TO NASZE TRZECIE MISTRZOSTWO

– drużyna zaczyna regularnie sięgać po mistrzostwo kraju i grać w Europie w fazie ligowej, czy wcześniej – pucharowej. Władze klubu nie boją się też już płacić za transfery piłkarzy kwot powyżej miliona euro, podczas gdy nie tak dawno często pozyskiwano zawodników w ramach transferu bezgotówkowego.

– OBRONILIŚMY MISTRZOSTWO I TO NIE JEST PRZYPADEK. JEST TO NASZE TRZECIE MISTRZOSTWO

WYWALCZONE W CIĄGU PIĘCIU LAT, ALE TAK NAPRAWDĘ TO WSZYSTKO ZACZEŁO SIĘ W 2019, CZY 2020, KIEDY TO OBRALIŚMY ZUPEŁNIE INNĄ DROGĘ I INNĄ STRATEGIĘ. TRZEBA TROCHĘ SIĘ NACIERPIEĆ, ŻEBY ZDOBYĆ TYTUŁ MISTRZA POLSKI. NIE MIAŁEM JAKICHŚ CHWIL ZWĄTPIENIA W TYM SEZONIE, BYŁY MOŻE PO PROSTU TRUDNE MOMENTY. OD POCZĄTKU MIELIŚMY JEDNAK NATOMIAST NIESAMOWITĄ JAKOŚĆ W DRUŻYNIE I TO BYŁO NASZYM DUŻYM ATUTEM – PODSUMOWAŁ STERNIK LECHA.

O ile piłkarze mogą już powoli myśleć o urlopach, przed władzami klubu intensywny czas rozmów, negocjacji i szukania wzmocnień do zespołu. Wciąż niejasna jest przyszłość duńskiego szkoleniowca, któremu wkrótce wygaśnie kontrakt. Z kolei Luis Palma, Taofeek Ismaheel i Timothy Ouma są wypożyczeni tylko do czerwca tego roku, a Bartosz Mrozek oraz Antoni Kozubał mogą zacząć przebierać w zagranicznych ofertach. PAP/RED.

NASZE ZWYCIĘSKIE DZIEWCZYNY I PODRÓŻ DO PRZESZŁOŚCI

Seniorska reprezentacja piłkarska mężczyzn może pogratulować, ale też pozazdrościć naszym młodzieńcom (U-17), które właśnie wywalczyły awans na Mundial w tej kategorii wiekowej. Wyszarpły go w barażu, co musi się kojarzyć z pojedynkiem Biało-Czerwonych z Trzema Koronami w Sztokholmie. Z Europy awansowało na MŚ siedemnastolatek tylko pięć reprezentacji. Nasze dziewczęta sensacyjnie ograły w barażu absolutne faworytki - Angielki, którym wcześniej zabrakło tylko jednej bramki, aby awansować na Mundial bezpośrednio, bez meczu barażowego. A skoro mowa o Anglii to seniorzy wygrali z nią tylko jeden jedyny raz w historii, (tak jak z Niemcami - i też

2:0). Było to 53 lata temu! Tamtego legendarnego meczu na Stadionie Śląskim, który wtedy mógł pomieścić 100 tysięcy ludzi, a nie potowę tej liczby, jak teraz - może nie pamiętać zapewne nawet niemała część rodziców naszych piłkarek, które teraz bez kompleksów odprawiały Albion. Ja wiem: teraz wszyscy piszą o mistrzostwie Barcelony i ewentualnym transferze Roberta Lewandowskiego albo o finiszu Ekstraklasy i kto z niej spadnie, a kto zagra w europucharach, ale ja jak zwykle idę pod prąd i wolę napisać o siedemnastoletnich Polkach, które zabrały przepustkę na Mundial swoim rówieśniczkom z ojczyzny futbolu. Brawo dziewczyny!

Kiedy ja, jako absolutny małolat, zacząłem pasjonować się sportem ukazywało się w Polsce kilka sportowych gazet: w Warszawie „Przegląd Sportowy”, w Katowicach „Sport”, a w Krakowie „Tempo”. Pamiętam, jak kupowałem miesięcznik „Boks” czy również ukazującą się co miesiąc „Lekkoatle-

tykę”. Do tego dochodził bardzo ładnie graficznie wydawany tygodnik „Sportowiec”. Ludzie wtedy więcej czytali, bo nie było komórek, internetu, mediów społecznościowych. Catej tej bańki, która z jednej strony jest użyteczna, a z drugiej bywa nieprzyjemna, a jeszcze częściej dziwaczna. Nie jestem „dziadersem”, nie zrządę, ale wówczas, gdy nie było inflacji mediów internetowych, ale także oceanu fake-newsów, jak obecnie, jednak mniej było też hejtu czy seansów nienawiści (rodem niczym z George’a Orwella „Rok 1984”). Wtedy była cenzura i to było bardzo złe. Dziś jest chorobliwe czynienie z rzeczy małoważnych wydarzeń rzekomo wiekopomnych, przelomowych, niebywałych, kluczowych itp. itd. Wiem, że to proces nieodwracalny, ale mam prawo tęsknić za czasami kiedy wiele rzeczy było prostszych i bardziej zdroworoz-

sządowych. Choć, przynajmniej, wiele rzeczy było również gorszych i złych. Tyle mojego biadolenia... RYSZARD CZARNECKI

sządowych. Choć, przynajmniej, wiele rzeczy było również gorszych i złych. Tyle mojego biadolenia... RYSZARD CZARNECKI

SPORT.wm.pl

PONIEDZIAŁEK 18.05.2026

SOKÓŁ NIESTRASZNY DUMIE WARMII

PIŁKA NOŻNA Kandydaci do awansu do III ligi, czyli Stomil Olsztyn, Concordia Elbląg i Polonia Lidzbark Warmiński wygrali swoje mecze. Na szczycie ligowej tabeli trzy zespoły mają po 59 punktów. Końcówka sezonu zapowiada się wielce emocjonująco.

• SOKÓŁ OSTRÓDA - STOMIL OLSZTYN 2:4
0:1 - Masiak (6), 0:2 - Klugier (9), 1:2 - Imaiida (15), 1:3 - Pajdak (70), 2:3 - Imaiida (90), 2:4 - Sionkowski (90)

Mecz świetnie ułożył się dla „Dumy Warmii”. W 6. minucie strzał Filipa Wójcika dobił z bliska Szymon Masiak. Trzy minuty później było już 2:0 po asyście Mateusza Pajdaka i kapitalnym uderzeniu Przemysława Klugiera w okienko. Sokół Ostróda szybko odpowiedział – w 15. minucie Kotaro Imaiida przedarł się w pole karne i pokonał Michała Leszczyńskiego. Do przerwy dominował Stomil, a najbliższej podwyższenia był Wójcik uderzając z rzutu wolnego w słupek.

Po zmianie stron Olsztynianie wciąż przeważali. W 70. minucie Pajdak wykorzystał doskonale podanie Klugiera i pewnie trafił na 3:1. Ostródzianie szukali swoich szans; Imaiida uderzył obok słupka, a obok Kamila Wengera wyłapał czujny bramkarz Stomilu. Prawdziwe emocje przyniosła 90. minuta, gdy Imaiida po raz drugi wpisał

się na listę strzelców, gwarantując nerwową doliczoną część gry. Kropkę nad „i” postawił wracający po kontuzji Kacper Sionkowski, ustalając w ostatniej akcji wynik na 4:2!

• GKS STAWIGUDA - START NIDZICA 1:4
1:0 - Różowicz (43), 1:1 - Arczewski (57), 1:2 - Zieliński (60), 1:3 - Wtulich (73), 1:4 - Halicki (75)

GKS Stawiguda do przerwy prowadził niespodziewanie ze Startem Nidzica po голу Mateusza Różowicza. Po zmianie stron Start szybko zmienił jednak oblicze meczu i ostatecznie wygrał ze spadkowiczem do klasy okręgowej.

• MAZUR ELK - DKS DOBRE MIASTO 1:4
0:1 - Lubak (42), 1:1 - Kisiel (57), 1:2 - Ogonowski (63), 1:3 - Szymborski (81), 1:4 - Maćkowiak (90)

Mazur Elk uległ u siebie DKS-owi Dobrze Miasto 1:4. Dla miejscowych podopiecznych Patryka Gondka to trzecia porażka z rzędu, która komplikuje walkę o uniknięcie baraży. Goście potwierdzili za to solidną wiosenną

Fot. Emil Marecki

dyspozycję. DKS objął prowadzenie w 42. minucie za sprawą Lubaka. Choć w 57. minucie Kisiel dał Mazurowi remis 1:1, odpowiedź przyjezdnych była bezlitosna. Trafienia Ogonowskiego (63), Szymborskiego (81) i Maćkowiaka (90) ustaliły

wynik starcia, pieczętując wygraną zespołu gości.

• POLONIA LIDZBARK WARMIŃSKI - TĘCZA BISKUPIEC 1:0
1:0 - Sobolewski (11)

Polonia Lidzbark Warmiński skromnie pokona-

ła u siebie Tęczę Biskupiec 1:0. Zespół gości, będący tegorocznym finalistą Wojewódzkiego Pucharu Polski, zawiesił poprzeczkę niezwykle wysoko i postawił faworytom trudne warunki gry. Mimo oporu rywali podopieczni Piotra Jacka udo-

wodnili swoją dobrą formę, konsekwentnie sięgając po kolejny komplet punktów w IV lidze. Losy spotkania rozstrzygnęły się bardzo wcześnie. Już w 11. minucie gola na wagę cennego zwycięstwa zdobył Cezary Sobolewski. **EM**

Pozostałe wyniki:

• PISA BARCZEWO - MRA-GOWIA MRAGOWO 0:0
• GRANICA KĘTRZYN - ROMINTA GOŁDAP 2:3
• CONCORDIA ELBLĄG - MAMRY GIŻYCKO 2:0
• DRWĘCA NOWE MIASTO LUBAWSKIE - OLIMPIA II ELBLĄG (niedziela, godz. 17).

PO 26 KOLEJKACH

1. Polonia	59	61:27
2. Concordia	59	63:23
3. Stomil	56	78:23
4. Start	47	70:48
5. Mamry	45	73:40
6. Sokół	45	59:39
7. Dobrze Miasto	41	51:44
8. Tęcza	40	52:33
9. Pisa	38	38:40
10. Rominta	36	49:42
11. Granica	27	41:59
12. Mazur	27	42:64
13. Drwęca	23	34:81
14. Mragowia	16	36:60
15. Olimpia II	13	18:63
16. Stawiguda	9	28:108

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA Znamy już finalistów tegorocznej edycji Bank Spółdzielczy w Szczytnie Wojewódzkiego Pucharu Polski. W decydującym starciu o trofeum zmierzą się Tęcza Biskupiec i Sokół Ostróda. Zanim jednak piłkarze wybiegną na murawę, czeka nas jeszcze jedno ważne rozstrzygnięcie – losowanie gospodarza wielkiego finału. Obie ekipy zameldowały się w finale po bardzo przekonujących zwycięstwach w meczach półfinałowych. Tęcza

Biskupiec pewnie pokonała przed własną publicznością Start Nidzica 3:1. Dokładnie takim samym rezultatem zakończyło się spotkanie Sokoła Ostróda, który w meczu wyjazdowym pokazał klasę i ograł w Braniewie miejscową Zatokę. Zarówno w Biskupcu, jak i w Ostródzie apetyty na piłkarskie święto są ogromne. Oba kluby, gorąco wspierane przez swoje lokalne samorządy, wyraziły chęć organizacji meczu finałowego na własnym obiekcie.

Stadion w Biskupcu

Do Warmińsko-Mazurskiego Związku Piłki Nożnej wpłynęły już oficjalne, pisemne zgłoszenia z obu miast.

Stadion w Ostródzie

Wobec takiego obrotu spraw, związek musi sięgnąć po procedury. Zgodnie z pkt. 4.21 Regulaminu Rozgrywek

o Wojewódzki Puchar Polski w sezonie 2025/2026, w sytuacji, gdy obaj finaliści aplikują o organizację meczu, miejsce

jego rozegrania ustala się w drodze losowania. Ceremonia, która wyłoni gospodarza tegorocznej finału, odbędzie się w najbliższy poniedziałek, 18 maja o godz. 14:30 w siedzibie WMZPN w Olsztynie. W wydarzeniu wezmą udział oficjalni przedstawiciele obu klubów oraz delegaci samorządów. Dla kibiców przewidziano transmisję na żywo, która będzie dostępna na oficjalnych kanałach internetowych WMZPN. Sam mecz finałowy zaplanowany jest na 10 czerwca. **EM**